

Upravitelj: Ljubljana, Puceljova ulica 5.
Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24

Iskanje oddelka: Ljubljana, Puceljova ulica 5.
Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska cesta 42
Iskanje oddelka: Ljubljana, Puceljova ulica 5.
Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24
Iskanje oddelka: Ljubljana, Puceljova ulica 5.
Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24

Računi: za Ljubljansko pokrajino po pošto-
členu št. 17.749, za ostale kraje
Italije: Servizio Cont. Cor. Post. No 11-3118

JUTR

Iskanje oddelka: Ljubljana, Puceljova ulica 5.
Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24

Uredništvo:
Ljubljana - Puceljova ulica št. 5.
Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24

Rokopis se ne vrača.

Der feindliche Einbruchversuch zwischen Emden und Münster gescheitert

Heftige Kämpfe östlich Nimwegen und westlich Venlo — Hohe amerikanische Verluste bei Gegenangriff nördlich Nancy — Durchbruchversuche von über 100 bolschewistischen Schützen divisionen in 14 tägigen erbitterten Kämpfen im Nordabschnitt der Ostfront vereitelt

Aus dem Führerhauptquartier, 29. Sept. DNB. Das Oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt:

Der Versuch des Feindes, durch einen gewaltigen Einsatz von Luftlandtruppen das Maas- und Rheinbündnis in Holland zu überspringen, den Westwall von Norden zu umgehen und zwischen Emden und Münster in Deutschland einzubringen, ist gescheitert.

Die englische 2. Armee versucht nun, den schmalen über Eindhoven auf Nimwegen vorgetriebenen Angriffskern nach Westen und Osten zu verbreitern. Dabei kam es auch gestern zu heftigen Kämpfen, besonders an der holländischen Grenze östlich Nimwegen und westlich Venlo. Auch zwischen Antwerpen und Hertogenbosch hat die feindliche Angriffstätigkeit zugenommen. Anfangserfolge des Feindes wurden durch den Gegenangriff deutscher Reserven begrenzt oder beseitigt. Mehr als 40 englische Panzer blieben zerschossen auf dem Gefechtsfeld liegen. Dem gegenüber traten die beiderseitigen Kampfhandlungen in der übrigen Westfront bis nach Metz zurück.

Nachdem der Feind durch unsere Gegenangriffe aus dem Einbruchraum nördlich Lunenburg wieder nach Westen zurückgeworfen war, traten die Amerikaner gestern nördlich Nancy zum Gegenangriff an. Er brachte ihnen außer hohen Verlusten nur geringen Geländegewinn.

In dem Vorgehinde der West-Vogesen nehmen die Angriffe der Amerikaner und Franzosen besonders beiderseits Epinal und westlich Belfort an Heftigkeit zu. Es kam zu sehr erbitterten und wechselvollen Waldkämpfen, die aber nur östlich Lure zu einer Zurücknahme unserer Front zwangen.

Von den Festungen, die im Rücken des Feindes von uns gehalten werden, Düinkerken, Calais mit der Küstenartilleriegruppe von Cap Gris Nez, Kanalsinseln, Lorient, St. Nazaire, La Rochelle, Gironde-Nord und Gironde-Süd wird zurzeit nur Calais angegriffen. Die Kämpfe hielten dort mit großer Heftigkeit an. An einzelnen Stellen hat sich der Feind bis an den Stadtrand herangearbeitet. Parlamentäre wurden abgewiesen. In den übrigen Festungen ergänzen unsere Truppen durch erfolgreiche Ausfälle ihre Bestände an Waffen und Verpflegung.

In Mittelitalien wurde gestern nordwestlich Florenz die Monte Battigis, den der Feind am Vortage genommen hatte, umfassend angegriffen. Es gelang, die feindliche Besatzung abzuschneiden und alle Entsatzversuche des Feindes zu vereiteln. An der Adria-Front setzte der Feind seine starken Panzerangriffe auch während der Nacht und während des ganzen Tages, unterstützt durch rollende Luftangriffe, fort. Die eigenen Divisionen wiesen alle Angriffe unter hohen feindlichen Verlusten ab und errangen damit erneut einen vollen Abwehrerfolg.

Im Südosten traten Gebirgsjäger gegen die Sowjets zum Gegenangriff an, die in die Donauschleife westlich Turn-Severin eingebrochen waren. Unter Verlust von 500

Toten und 200 Gefangenen wurden zwei feindliche Regimenter zerschlagen und eine beträchtliche Beute an Waffen eingebracht.

In Mittel-Kroatien nahmen unsere Truppen Schütler an Schütler mit kroatischen Verbänden die Stadt Banja-Luka wieder und stellten damit die Verbindung der seit Tagen dort abgeschnittenen Besatzung wieder her.

Schlachtflieger griffen in Westrumänien mit guter Wirkung feindliche Truppenbewegungen und den Nachschubverkehr an.

Die Gegenangriffe deutscher und ungarischer Truppen an der ungarisch-rumänischen Grenze zwischen Szeged und Grosswardein machten mit Unterstützung der deutschen Luftwaffe gute Fortschritte. Ungarische Panzerjäger schossen 17 feindliche Panzer ab.

Im Nordteil des Szekler Zipfels setzten sich unsere Verbände unter Aufgabe von Neumarkt ohne feindlichen Druck auf den Maros-Abschnitt ab.

An den Kämpfen der nördlichen Waldkarpaten wurden zahlreiche bolschewistische Angriffe abgewiesen und Einbrüche in Gegenständen beseitigt.

Zwischen dem Nordrand der Karpaten und Mitau fanden keine wesentlichen Kampfhandlungen statt.

Leichte deutsche Seestreitkräfte nahmen sowjetische Stellungen an der Ostküste der Rigaer Bucht wiederholt wirksam unter Feuer.

Im Nordabschnitt der Ostfront haben Truppen des Heeres und der Waffen-SS in 14-tägigen erbitterten Kämpfen, wirksam unterstützt durch Verbände der Luftwaffe, während ihrer Absetzbewegungen Durchbruchversuche von über 100 Schützen divisionen und zahlreichen Panzer- und schnellen Verbänden der Bolschewisten vereitelt und dem Feind schwere Verluste an Menschen und Material zugefügt. Mit dem Abschuss von über 1000 Panzern verloren die Bolschewisten in der Zeit vom 14. bis 27. September den Bestand von 5 Panzerkorps.

Jäger und Flakartillerie der Luftwaffe vernichteten 638 sowjetische Flugzeuge. Führung und Truppe haben sich in dieser harten Abwehrschlacht hervorragend bewährt. In nordnordwestlichen Gewässern versenkten Sicherungsfahrzeuge eines deutschen Geleits ein feindliches Schnellboot und schossen vier Flugzeuge ab. Ein eigenes Fahrzeug ging durch Bombentreffer verloren. Im gleichen Seegebiet wurden drei weitere Flugzeuge durch Kampfverfahren zum Absturz gebracht.

Die feindliche Enttäuschung über den gescheiterten Versuch, über Nordholland in Westdeutschland einzubringen, macht sich in vermehrten Terrorangriffen gegen deutsche Städte Luft. In Mitteldeutschland entstanden starke Schäden in den Wohnbezirken von Kassel, Magdeburg, Dessau und in mehreren Orten im Raum Halle-Leipzig. In der vergangenen Nacht griffen britische Flugzeuge Braunschweig an. Die anglo-amerikanische Luftwaffe verlor am 28. September durch Jäger und Flakartillerie der Luftwaffe 75 Flugzeuge, darunter 50 viermotorige Bomber.

Zastava zaupanja

Članek dr. Göbbelsa v listu „Das Reich“

Berlin, 28. sept. Nemčija ima ugodne zglede, da bo uspešno prestala to vojno. Ogromne rezerve, ki jih trenutno mobilizira, bodo kmalu nastopile. Treba je le dobiti za to potrebne čase. V tem je tudi velik del vojaških odločitev za zavezništvo, kajti vojna postaja vedno bolj tekma s časom.

To ugotavlja minister dr. Goebbels v svojem uvodniku v tedniku »Das Reich«, v katerem pravi: pod naslovom »Zastava zaupanja« je naslednje: »Čeprav je postal obsejen vojaški razvoj za naše zglede neugodnejši, so glede končne zmage še nadalje intaktni. Naslaoga je skrbeti, da bo tako tudi v bodoče. Zato mammo vse možnosti. Jasno je, da z uradnega mesta v tako kritičnem stanju vojne, kakor je sedanje, ni mogoče javno razpravljati o vseh vprašanjih, ki so važna za politični ali vojaški razvoj, kajti prvi ona, ki z gledajo najbolj aktualna, so zavita po večini v kopreno vojaških tajnosti. Nam se ni treba pritoževati, da bi nemški narod v izrednih pretkušnjah in obremenitvah trenutnega razvoja kdajkoli izgubil živce. Zato je politično preveč zrel in izolan. Kot svarilen zgled pa ima pred očmi tudi druge narode, ker vidi, kaj se zgodi z deželo, ki prej preneha z bitko, preden dobi za to potrebno povelje.

Ako navajajo sovražniki na naše meje in poizkusi doseči vdor v središče Nemčije in s tem v oporišče našega bojevanja sploh, potem moramo to preprečiti z vsem sredstvi, ki so nam na razpolago. Ker se s tem pojavlja tudi vprašanje našega narodnega obstoja, si ne smemo delati nikakih utvar o pomenu odločitev, ki jih bomo sprejeli in ki jih moramo sprejeti v tem obdobju vojne. To velja tako za boj Nemčije proti zapadu kakor proti vzhodu. Naše možnosti in naši izgedi danes niso izčrpani. Naši sovražniki bi dosegli rad čim prej čim bolj konkretno vojno odločitev. Mi jim moramo to na vsak način preprečiti. Imamo ugodne izglede, da vojno z uspehom prestanemo, toda za to je potreben napor narodnih sil, ki obsega ves nemški narod. Sovražniki podcenjujejo Nemece danes prav tako, kakor so jih podcenjevali ob pričetku vojne. Ako govorimo o lahkem in prijetnem sprehodu v Berlin in se delajo, kakor da obstoja ta vojna le še iz malenkostnih streljanja, ki pa nikakor ne more izpremeniti domnevno že padle odločitve, potem je to prava neumnost, ki ji ni samsi ne verjamejo. To trobijo v svet, da bi zbudili v nas nesigurnost. Kakor često v tej vojni trdijo sedaj vsakovrstne stvari, o katerih pa sami vemo, da so jih kruta dejstva postavila popolnoma na laž. Tako bo tudi sedaj.

Novi ukrepi državnega pooblaščenca za totalno vojno

Berlin, 29. sept. Ministrstvo za vojsko je izdal v svojstvu pooblaščenca za totalno vojno 7 nadaljnjih odredb, ki stremijo vse za tem, da bi osvobodile znatne nadaljevalne sile za vojaško službo in oboževanje.

Tako bodo do nadaljnjega ustavili šolsko izobraževanje in izpopolnjevanje uradnikov. Za državno računsko sodišče je bilo odrejenih mnogo tehničnih pomočnikov. Nadalje bodo morali oddati kreditni in zavarovalni zavodi vojski in oboroževalni industriji znaten del svojih nameštencev. Razstave, sejmi in slične prireditve so med vojno prepovedane. Isto je za udeležbo pri takih prireditvah v inozemstvu. Gostinski in hotelski obrati se bodo spravili v sklad z zahtevami totalnega bojevanja, vendar bodo podjetja, ki oskrbujejo delovno prebivalstvo, še nadalje obstojala, le da bo njih osebe občno zmanjšano. Vsa ostala podjetja te vrste bodo v svrhu popolnega zajetja vsega osebja vključeno z lastniki, stavijena na razpolago delovnim uradom. Končno bodo zaprti tudi še zadnje tri javne nemške igralnice v Baden-Badenu, Zoppotu in Badenu pri Dunaju.

Industrija luksuznih jaht

Stockholm, 29. sept. Večina židovskih vojnih dobikačarjev v Zedinjenih državah skuša naložiti svoje mastne dobičke. Omembe vreden simptom za to je, kakor dokazuje poročilo družbe »National Association of Engine Manufacturers«, živahna reklama za industrijo luksuznih jaht, ki se je pričela pred nedavnim časom v Zedinjenih državah. Poročilo pravi, da je povpraševanje po luksuznih jahtah tako ogromno, da ima industrija velike uspehe. Od pričetka vojne do danes niso zgradili skoro nobenih luksuznih jaht. Sedaj pa se ta industrija komaj ubrani naročil. Takšnega zanimanja za njene proizvodnje še nikdar ni bilo.

Sovražnikov poizkus vdora med Emdenom in Münsterom se je izjalovil

Siloviti boji vzhodno od Nimwegna in zapadno od Venloja — Velike ameriške izgube pri protinapadih severno od Nancyja — Prebitalni poizkusi nad sto boljševiskih strelskih divizij izjalovljeni v 14 dnevni ogorčenih bojih v severnem odseku vzhodnega bojišča

Führerjev glavni stan, 29. sept. DNB. Vrhovno poveljništvo oboroženih sil obvešča:

Sovražnikov poizkus, da bi z veliko uporabo letalske pehote preskočili oviro, ki jo predstavljata na Nizozemskem Maas in Ren, obšel zapadni barikan s severa in vdril v Nemčijo med Emdenom in Münsterom, se je izjalovil.

Angliška 2. armada poizkusa sedaj razširiti oski, preko Eindhoven proti Nimwegnu zabiti napadatelji klin, proti zapadu in vzhodu. Pri tem je prišlo tudi večerj do silovitih bojov, nastali na nizozemski meji vzhodno od Nimwegna in zapadno od Venla. Tudi med Anversom in Hertogenboschom so se sovražnikovi napadi ojačili. Pričetne sovražnikove uspehe smo s protinapadom nemških rezerv omejili ali odstranili. Na bojišču je obležalo nad 40 razbitih angleških oklopnikov. Glede na gorje boje so bili spopadi na ostalem zapadnem bojišču do Metza manjšega pomena.

Ko smo vrgli sovražnika s protinapadom z vdomnega poročja severno od Lunenburga zopet nazaj proti zapadu, so pričeli Američani večerj protinapad severno od Nancyja. Prinesel jim je poleg visokih izgub le malenkostno napredovanje.

V predgorju zapadnih Vogezov posilajo napadi Američanov in Francozov zlasti ob obeh straneh Epinala in zapadno od Belforta vedno bolj siloviti. Prišlo je do zelo ogorčenih in izpremenljivih gozdnih bojov, ki pa so nas le vzhodno od Lura prisilili, da smo umaknili našo bojno črto.

Izmed utrdb, ki jih imamo za sovražnikovim hrbotom v svojih rokah, Dunkerqua, Calaisa s skupino obalnega topništva na rtu Gris Nez, Rokavskih otokov, Lorienta, St. Nazaire, La Rochelle ter severne in južne Gironde napada sovražnik trenutno le Calais. Boji so se nadaljevali tamkaj z veliko silovitostjo. Ponekod se je sovražnik prebil do mestnega roba. Parlamentarce smo zavrnili. V ostalih utrdbah izpopolnjuje naše čete svoje zaloge orožja in živil z uspešnimi izpadi.

V srednji Italiji smo napadli večerj severozapadno od Firenzule Monte Battigis, ki ga je bil sovražnik zasedel prejšnjega dne. Uspešno nam je, da smo sovražnikove posadke odrezali, in smo preprečili vse sovražnikove poizkuse, da bi jo razbremenili. Na jadranskem bojišču je sovražnik tudi vso noč in ves dan močno napadal z oklopniki. Podpirali so ga neprestani letalski napadi. Naše divizije so odbile vse napade ob velikih izgubah sovražnika ter so dosegle s tem znova popoln obramben uspeh.

Na jugovzhodu so prešli planinski lovci v protinapad proti sovjetiskim četam, ki so

vdorile v lok Dunava zapadno od Turn-Severina. Razbili so dva sovražnikova polka, ki sta izgubila 500 padlih in 200 ujetnikov ter zaplenili pomembno količino orožja.

V srednji Hrvatski so naše čete ramo obrameli s hrvaškimi oddelki ponovno zavzele mesto Banjalučko in tako vzpostavile zvezo s tamkaj še več dni odrezano posadko.

Bojni letalci so napadli v zapadni Rumuniji z dobrim uspehom sovražnikova prenikanja čet in oskrbovalni promet.

Protinapadi nemških in madžarskih čet ob madžarsko-rumunski meji med Szegedom in Velikim Varadinom s pomočjo nemškega letalstva dobro napredujejo. Madžarski protiooklopniški lovci so uničili 17 sovražnikovih oklopnikov.

V severnem delu Szeklerskega ozemlja so se odmaknili naši oddelki, ki so izpraznili Neumarkt, brez sovražnikovega pritiska v odsek ob Murešu.

Na vrhovih severnih Gozdskih Karpatov smo zavrnili številne boljševiske napade in s protinapadi očistili njihove vdore.

Med severnim robom Karpatov in Jelgavo ni bilo nobenih pomembnejših bojov.

Lahke nemške pomorske enice so ponovno uspešno obstreljevale sovjetske postojanke na vzhodni obali zaliva pri Rigi.

V severnem odseku vzhodnega bojišča so preprečili čete vojske in SS med svojimi odmaknjenimi pokreti v 14dnevni ogorčenih bojih z uspešno podporo letalstva vse prebitalne poskuse nad sto boljševiskih strelskih divizij in številnih oklopnikov in brzih oddelkov. Sovražniku so zadale težke človeške in stvarne izgube. Z uničenjem nad tisoč oklopnikov so izgubili boljševiski od 14. do 27. septembra opremo petih oklopnih divizij. Lovci in protiletalsko topništvo v sestavi letalstva so uničili 698 sovjetskih letal. Vodstvo in navadni vojniki so se v tej hudi obrambni bitki sijajno obnesli.

Na severnem norveškem vodovju so popotila varovalna vozila neke nemške spremiljave sovražnikov brzi čoln in sestrelila 4 letala. Zaradi bombnih zadetkov smo izgubili eno lastno vozilo. Na istem vodovju so zblili bojni splavi tri nadaljnja letala.

Sovražnik je hotel dati svojemu razočaranju zaradi izjalovljenega poskusa, da bi preko severne Nizozemske vdril v zapadno Nemčijo, duška z ojačenimi terorističnimi napadi na nemška mesta. V srednji Nemčiji je nastala večja škoda v stanovaniških okrajih v Kassel, Magdeburgu, Dessau in v več krajih na področju Halle-Leipzig. V pretekli noči so napadla britanska letala Braunschweig. Angloameriško letalstvo je izgubilo 23. septembra po lovih in protiletalskem topništvu 75 letal, med njimi 50 štirimotornih bombnikov.

Sovražnik na zapadu ustavljen

Berlin, 29. sept. Na približno 14 km širokem rečnem otoku med Amhemom in Nimwegnom so se nadaljevali težji boji. Nemški letalci so ponovno silno napadli sovražnikove sile, ki so z južnega obrežja Leka brez uspeha poizkušale, da bi nadomestile ostanke 1. divizije britanske letalske pehote. Britanski oddelki, ki so jih Nemci s protinapadi stisnili na ozek prostor, so imeli občutne izgube. Nasprotnik je napadel iz Nijmegenca proti severovzhodu in jugovzhodu, vendar ni mogel izvajati nazaj niti oženja, ki so ga zavzele nemške čete prejšnjega dne ob železniški progi proti Amhemu. Niti ni mogel vtisniti močne nemške zaporne postojanke južno-vzhodno od mesta. Ti krajevni obrambni uspehi nemških čet so bili večjega pomena, kakor je kazalo na prvi pogled, ker so Britanci zbrali na svojem vdomem področju pri Eindhovenu in Nijmegenju izredno velike pehote, oklopniške in topniške sile, da bi po izjalovljenju njihovega zračnega napada z napadi na kopnem odprli vrata v nižjerazsko ravnino. Močne na tem področju zbrane sovražnikove sile so pritiskale proti zapadu in vzhodu, da bi pridobile uporabne čete in s tem zagotovile svoj pohod. Razen brezpomembnih pridobitev ozemlja so se zrušili vsi ti napadi.

Prav tako kot z veliko nanetostjo pričakovani podvig proti nizozemskemu področju se je zaustavil tudi sovražnikov naval na vsem ostalem zapadnem bojišču. Velikotestni obkoljevalni poizkus pri Aachenu se je omejil na krajevne boje za posamezne bunkerje. Sovražnikov naval na bojišču pri Eifelu ni prišel preko omejenih akcij. Čeprav je tudi tu kot na področju Aachena oživila topniška delavnost. Na predmostju pri Metzu se omejuje sovražnik že več dni na izvidniške sunke in probni poizkus vzhodno od Nancyja v smer proti zgornji Saari se je izjalovil po nemških protinapadih, kjer so nemške čete še v sredo zavzele nadaljnje ozemlje. Samo na področju Epinal-Remiremont se bjejo manjši boji z menjajočo se srečo. Toda tudi tu so nemške čete s protinapadom prestopile napad 7. severnoameriške armade ki je hotela razbiti zaporne postojanke pred Burgenakimi vrati ter postavile z izbrabo gorskega ozemlja močan zahat pred sovražnika. Da se je po dveh nevarne nanetosti posrečilo na zapadu izgraditi novo bojiščno črto, je uspeh nemških z veliko vztrajnostjo in živlostjo se boričih in z novimi oddelki ojačanih čet naravnost izreden.

Kljub sedanjim razbremenitvam na zapadnem bojišču si mora biti vsak na jasnem, da bo sovražnik nadaljeval svoj napad proti nemški zapadni meji z vsemi razpoložljivimi silami. Na odseku pri Aachenu, na bojišču pri Eifelu ter pri Metzu ojačeno topniško delovanje naznanja skupno z močnimi letalskimi napadi na mesta in prometne naprave nove boje ob Renu.

Pomembni obrambni uspehi v južnozpadni sedmograški

Berlin, 29. sept. Bitka v Kurlandiji je nekoliko poenostavljena. Boljševiki, ki so sledili nemškim odmaknjenim premikom in ki so jih brezuspešno poizkušali motiti, so proslavljali vsako po Nemcih izpraznjeno vas kot uspeh svoje ofenzive, kjer pa so jih nemške čete pričakovale, so se izjalovili vsi njihovi napadi z velikimi izgubami. Tu di v sredo so izvedli močne sunke proti nemškim postojankam med Dvino in zalivom pri Rigi, ki so bili po večini odbiti. Krajevne vdore so nemške čete s protinapadi odstranile ali zožile. Na področju Doblena in pred vzhodno-prusko mejo je vladal mir. Na področju Sudauena so se omejevali boljševiki kljub živahnemu delovanju topništva in bojnih letal na krajevne napade, ki pa jim niso prinesli nobenih uspehov.

V Varšavi so kapitulirali ob peti obletnici kapitulacije v 1. 1939 uporniki v predmestju pri trdnjavi Mokotow. Nemške čete so izvekle iz razvalin hiš, kleti in kanalizacij tisoče oboroženih članov odporiškega gibanja in jih odvedli v vojno ujetništvo. Imeli so še mnogo orožja in streliva, toda po 4dnevni omedotočenem napadanju nemških vojakov je bil strd odpor teh gnezd in ostrašenja nevarnost za hrbet nemškega bojišča.

Od severa vzhoda in juga so nadaljevali boljševiki ponekod z izredno silovitostjo

napade na prehode preko Karpatov. Južno od črte Krosno-Sanok so obkolile nemške čete večje sovražnikove skupine in jih uničile, pri čemer so izgubili sovjetske čete 300 topov in 400 vprežnih vozil. Vzdrž vzhodnih Karpatov je prišlo le do krajevnih bojov. Po izjalovljenju poslednjih napadov v Szeklerjevem rogličju in na področju Turde so boji na sedmograškem področju prehodno prenehali. Iz velikih boljševiskih izgub posebno težkega orožja je razvidna silovitost bojov ter izredno velika uporaba oklopnikov in izrazito gorski vojni. Ke sovražniku na tem področju ni uspel nameravani prodor je poizkušal prodreti sedaj na severu, napadu Rumunije, kjer je napadel iz Arada v zapadni, severnozpadni in severni smeri, tudi po prvih pričetnih uspehih, ko je prodrl do črte med Szegedom in Oradea Mare, so nemške in mažarske čete tudi tu krvavo odbile sovražnikove poslednje napade.

S strojnimi nad bolniški vlak

Berlin, 28. sept. Severnoameriška letalska letala, ki so znova kršila predpise mednarodnega prava, so napadla 23. septembra v Modeni v gorju Italiji nemški bolniški vlak, ki so ga kljub jasnim znakom rdečega križa ponovno obstreljevali.

Dve mentaliteti

Mnogokrat so že vprašali tega ali onega angleškega letalca, ki se je s padalom rešil iz sestreljenega letala, kaj sodi sam ali kaj sodijo njegovi tovariši o velikih dogodkih, ki se odvijajo v Evropi in od katerih je odvisna tudi bodočnost Anglije. Skoro vedno se je odgovor glasil tako, da preseneti vsakogar, kdor ne pozna mentalitete ljudi, ki žive preko Kanala. Ti odgovori se namreč glasio nekako takole: imamo dobro hrano, dovolj pijače in zabav, vsak tretji ali četrti dan propisani polet, vse drugo pa se nas ne tiče. Za to skrbje naši politiki.

Medtem ko živi Evropejec intenzivno življenje, ko občuti posebno danes vso težo usodnih dogajanj, ki vise nad Evropo, vsako od univerzitetnega profesorja do zadnjega obrtniškega vajenčka, živi Angličan preko Kanala še vedno popolnoma drugačno življenje. Nasprotni si stojita dva sveta, dve različni mentaliteti.

V Evropi, kjer so prevladovala ves čas in tudi do sedanje vojne predvsem na kontinentu zakoreninjene nacionalne državne tvorbe, je doma mentaliteta domačih interesnih območij. Tu žive narodi, ki so danes ponovno z vso neposrednostjo zapleteni v vojaška in politična dogajanja. Dan za dnem se jim zastavljajo vprašanja, kakšna bo njihova usoda, dan za dnem so v stalni borbi za življenje in smrt, v tekmah med sedanjostjo in bodočnostjo. Ti narodi imajo zgodovinske izkušnje; njih narodni obstank je morda že nestetokrat visel na nitki. Zaradi tega občutijo ti narodi, ki so prisiljeni biti tako rekoč stalno na braniku svojega obstoja, vsako nevarnost, predvsem pa vojno, popolnoma drugače kakor veliki izvenevropski narodi, ki že več generacij izvenevropski obdobja, da bi se zamajali temelji njihove državopolitične tvorbe. Za evropske narode je vsaka vojna najhujše življenje razpoložljivih narodnih sil, najtežja preizkušnja, igra s smrtjo. Zato se vanjo ne podajajo z lahkotnostjo. Če pa so vanjo prisiljeni, se pri njih pojavlja, v kolikor so popolnoma dozoreli, težnja po največji racionalizaciji narodnih sil in po varovanju pred relativno neutemeljenimi žrtvami.

Gotovo je, da to neposredno vpliva na izgrajevanje posebne mentalitete posameznikov in naroda kot celote. Usoda oblikuje bitja, ki z največjo pozornostjo zasledujejo potek dogodkov in neprestano iščejo izhoda zase in za svoj narod. Ta bitja so politična bitja v pravem pomenu besede, predana iz življenjskega interesa dogodkom z vsem srcem in vso dušo. Toda kljub sorazmerno majhnemu življenjskemu prostoru, za katerega nosijo intenzivno skrb, ti ljudje, ki so sposobni tako globokega čustvovanja, nikakor niso majhni tudi v svoji razgledanosti in presojanju svetovnega položaja. Ravno obratno je res. Občutek potrebe po razgledanosti in interes za širša dogajanja sta pri njih celo mnogo večja, ne samo pri posamezniku, marveč tudi pri vsakem narodu kot celoti.

Na drugi strani Kanala pa žive ljudje, katerim je intenzivno zanimanje in udeleževanje tuje tudi v vojnem času. Oni več ali manj živijo v iluziji, da se ne more pojaviti nevarnost, ki bi ogrozila njih narodni in državni obstoj. Domišljajo si, da tudi vojne večjega obsega ne predstavljajo zanje življenjske opasnosti in da zaradi tega ni potrebe po neposrednem in vsestranskem zanimanju ter vključenju vsakogar brez izjeme v tok dogodkov. Zaradi tega jih vojna ne zajame s takšno neposrednostjo, kakor zajema narode in države v Evropi. Zaradi tega človek preko Kanala ne kaže intenzivnega zanimanja niti za splošno, niti za lastni vojaški in politični položaj. Vojna zanj ni predmet javnega zanimanja, marveč več ali manj predmet interesa in odgovornosti političnih in vojaških voditeljev. Zdi se, kakor bi imeli pred seboj narod, v katerem — če se izrazimo drastično — desica ne ve, kaj dela levica. Za velik del Angležev — in to velja tudi za Američane — je zato tudi vojna glede njegovega zanimanja le nekaj izreden primer spornega udeleževanja. Zelo dobro je to razliko med intenzivno evropsko in površno anglosakso mentaliteto prikazal znani francoski pisec Andre Maurois, ko je v nekem svojem delu v usta angleškega majorja položil značilne besede: »Čudno ljudstvo smo. Če hočemo v Francozo vzbuditi zanimanje za box-match, mori je treba reči, da gre pri tem za njegovo nacionalno čast. Če pa hočete Angležev vzbuditi zanimanje za vojno, ni boljšege načina, kakor da mu dopoveste, da je vojna nekaj podobnega kakor box-match.«

Takšna mentaliteta pa ima poleg drugega tudi posledice, da so ljudje v splošnem zelo slabo poučeni bodisi o problemih, ki povzročajo vojno, kakor tudi o problemih, ki se pojavljajo v zvezi z razvojem vojne. Ne poznajo niti dežel, kjer se razvijajo usodni dogodki, ne njih narodnostnih, političnih in gospodarskih problemov, kamoli da bi v podrobnostih poznali nečisto tragedijo, ki se morda v teh deželah odigrava. Zaradi tako plitvega interesa je zelo elastičen pojem tudi njih tako zvano javno mnenje. Ker ne občutijo lastne potrebe po spoznavanju tujih dežel, njih zgodovine in kulture, tudi nimajo lastne kritične presoje in stališča do njih. Zato radi zapadajo površnim, včasih tudi tendenčnim prikazovanjem. Čim močnejša so seveda sredstva take agitacije, tem lažje je ustvariti neke površno javno mnenje, ki pa ga nasprotna agitacija zopet kmalu lahko preokrene. Zato lahko opažamo pri Anglosasih velika valovanja javnega mnenja, velike spremembe v gledanju. Dočim je javno mnenje kot rezultat izkristaliziranega gledanja vsakega poudarila na usodo lastnega naroda in države pri evropskih narodih stabilno in le težko spremenljivo, je javno mnenje preko Kanala nestabilno in jako spremenljivo.

Zaradi tega se je že mnogokrat prevrnila in razočarala marsikdo, kdor je v tem ali onem pogledu računal na Anglosase. Tudi danes mnogi zmagujejo z glavo nad angleško in ameriško politiko. Izgleda, da se pri Anglosasih niti odločujoči politiki, kaj se »javno mnenje« ne zavedajo, da njihova »mentaliteta imperialnih obzorij« ni več na mestu in da bi bilo zanje mnogo bolj ho-

Nadaljevanje na 2. strani

Pot slovenske delavke

V ljudski oddaji ljubljanskega rača je te dni govorila gđ. Marija Picek, delavka v begunka. Znanja je tudi že širši javnosti: po svojih toplih in prepričljivih nastopih ob raznih prilikah, ko je šlo za to, da slovenski delavci in slovenska delavka izpričata svojo pripadnost k narodni skupnosti ter svojo solidarnost s knežicami in v vsem, ostalimi narodno čutečimi sloji. Iz lastne izkušnje pozna težko življenje naše delavke in v lastne izkušnje pozna tudi dvojno težko življenje begunka. Njena izjavljanja prihajajo zato iz srca in gredo k srcu.

V svojem radijskem predavanju je gđ. Picek najprej presretno opisala Kalvarijo, ki so jo tudi njej pripravili komunisti. Nešteto žena in deklet je preživelo še hujše, a tudi njena je dovolj žalostna in obenem nadvse značilna. V avgustu leta 1942, so v njenem domačem kraju kjer je do takrat živela, komunisti deloma umorili, deloma odvlekli s seboj v gozdove pred protikomunistično usmerjenih domačinov. Od takrat si ni več upela spati doma, temveč je prenočevala drugje. Res so par dni kasneje prišli iskat tudi njo. O tem je v svojem govoru pripovedovala med drugim:

»V strahu in negotovosti so potekale noči. V noči od 20. na 21. avgust 1942, okrog polnoč so prišli. Čisto tih so obkolili hišo. Naenkrat suneš s puško v okno in že so bili v hiši. Takoj so me zahtevali. Domači so odgovorili, da sem odšla. Z odgovorom niso bili zadovoljni. Postali so ostrejši in pretaknili so vso hišo, pri tem na domačih grozili s smrtjo. Niso hoteli verjeti, da me ni doma. Pozvedovali so za menoj še pri sosedih in končno obotavljaje se odšli...

Dve leti sem sedaj že v Ljubljani: kot begunka. Bežati sem morala pred lastnimi rokami, da s obvarujem življenje. Postati sem morala begunka zato, ker nisem marala brezbožnega komunističnega nauka, begunka zato, ker sem hotela ostati Slovenka...

Ni to pravljica, temveč je resnična povest uboge slovenske delavke begunka. Takih povest je na naši zemlji sto in sto, na tisoče. Druga bolj zgovorna od druge obseja komunizem in njegovo početje. Se neprimerno bolj glasno pa jo obsojajo vse znane in neznanе kraske jame znani in neznanı gozdovi, doline in bregovi naše okrvavljene zemlje. Ob tem kriku je pristihnil ves naš narod, so pristihnil vsi slovenski stanovi. Dvignili je svojo glavo slovenski kmet, slovenski delavec, ves slovenski narod. Iz tega se je po zaslugi našega predsednika in nemškega vojaka rodilo naše slovensko domobranstvo!

Težka je življenjska pot slovenske delavke. Gđ. Picek jo je nazorno orisala v svojem govoru, pri čemer se je lahko opirala ne le na svoja opazovanja temveč tudi na svoja lastna doživetja. Nasledila je delavsko ali kmečko družino s številnimi otroki, ki jih je treba preživljati. Ko deček ali deklica zapusti šolske klopi, se nekaj časa pomagata doma očetu ali materi, kmalu pa zavzemajo njuno mesto mlajši, ki dorajajo. Starejši odhajajo drug za drugim od doma, s trebuchom za kruhom. Dekle postane postrežnica, morda služkinja, ta al ona dobi zaposlitev v trgovini al obrti, najštevilnejše med njimi pa postanejo tovarniške delavke.

Mlada delavka se dolgo ne zave preloma, ki je nastopil za njo. Vsa je zakoreninjena v dom in družini. Toda tovarna je svet zase, obvladujejo jo stroji in zopet stroji. Žvi in vrteči se stroji, a vendar brez duha. Tudi njej trga dušo iz prsi in počas postaja med stroji stroj tudi sama. Bran in upira se proti temu, a okolica jo z neznanjo silo odvleče za seboj.

V tej zbežnosti zahrepen delavka po sreči, ki jo prinaša prvotni poklic ženske, po

maternstvu. Omoči se, postane žena in mati. Spoznati pa mora, da se je neprimerno znanla pred svojimi novimi nalogami. Brez zadostne priprave je stopila v zakon, brez gospodinjske priprave, a tudi brez potrebne duhovne priprave za svoj vzvišeni pravi poklic.

Delo v tovarni je tako pravo onemogočilo ali vsaj s'no otežilo. Delo v tovarni pa jo tudi ovira, da bi se tako, kakor bi bilo potrebno, posvetila gospodinjstvu in maternstvu, da bi s tako ljubeznijo, s kakršno bi rada, negovala in vzgajala svoje otroke. Za delavko mater postane tako vse življenje en sam delavnik. Le premenogokrat se je loti zagrenjenosti in le premenogokrat izgublja veselje do življenja.

V takem razpoloženju marsikaka delavka postane plen komunizma, se da zastrupiti v naukih zlagane tuje učenosti. Često jih tudi sama nato oznanja dalje ter pričenja na ta način podirati in rušiti, kar je pred leti, še sama gradila. Tako smo videli tudi pri nas, ko je pred tremi leti komunistična OF začela s svojimi varljivimi gesli loviti duše delavcev in delavk, da se je marsikatera dala zapeljati. Ta je šla med tenke in postala ovajalka svojih lastnih sodelavcev in sodelavk, druga pa je odšla tudi kar sama v hrbe. Toda to je bila pot samo tiste slovenske delavke, ki jo je čas z vsemi svojimi zapletlaji iztrgal in odtujil narodni skupnosti. Velika večina slovenskih delavk pa je ostala na poti, ki vodi k lepšim ciljem. O njih in v njihovem menju je govornica na koncu svojih izjavljanj dejala:

»Velika večina naših slovenskih delavk je kljub vsem težavam in zaprekam, nevarnostim in grožnjam, obdržala v svojih središča svetla izročila svojih slovenskih mater in ostala zvesta Bogu domovini in narodu. Svetel zgled te zvestobe nam bodi vsem žrtev Pepce Bajdetoje, tobačne delavke, ki je v juliju 1942 umrla mučeniška smrt na Kijevu pri Dobrovi. Ni bila zastoj njena žrtev. Njena srčna kri, ki jo je pila črna zemlja temnega gozda, je bila seme, ki je danes že obrodilo bogate sadove. Vse poštene slovenske delavke se danes zbirajo v odličnih protikomunističnih vrstah. V svoji delavski protikomunistični akciji se skupno z vsem slovenskim delavstvom, z vsem slovenskim narodom in slovenskim domobranstvom borijo proti komunistični pošasti.

Ko gradimo danes nov, vsem stanovom pravičen gospodarski red, postavljamo me slovenske delavke zahtevo: V bodočnosti se ne smeta odtegovati dekleta in žene nje-memu vzvišenemu naravnemu poklicu — maternstvu! Omogočiti se mora zadostna vzgoja deklet, žena in mater, da bodo one lahko potem v pravem duhu vzgajale svoje otroke. Predvsem pa mora biti v bodočnosti preskrbljeno za dostojno preživljanje družin, z zadostnimi plačili in zadostnimi družinskimi dokladi. Ženi bo s tem prihranjena borba za njen življenjski obstanek in obstanek družine. Vrnjeno ji bo zopet njeno dostojanstvo in njeno vzvišeno poslanstvo.

Slovenske delavke dekleta, žene in matere! Katera izmed vas nas v našem prizadevanju noče podpirati? Katera izmed vas se odveča in se nam še ni pridružila?

Vidim tenke, ki so svojo čast in poštenje že davno zapravile s badolejšev, kako se nam posmehujejo izza plot. Se razprezajo svoje mreže in škodujejo narodu a vedo naj, da bo narod raztrgal nje in njihove mreže!

Me slovenske delavke smo, moramo in hočemo biti eno z vsem slovenskim narodom!

Novi lepi uspehi domobranskih udarnih skupin

Komunistični oddelki po Notranjskem in Dolenjskem se v zadnjem času, kolikor le največ morejo, izogibljajo srečanju z domobranci, ker doživajo ob vsakem spopadu le nove izgube in poraze. Domobranci pa jih neumorno zasledujejo ter jih napadajo v njihovih skrivališčih. Preganjajo jih iz kraja v kraj, iz hriba v hrib. Poleg poročil, ki prihajajo o manjših takih spopadih, je pravkar prispela vest o dveh novih velikih uspehih, ki sta jih dosegli domobranski udarni skupini, katerim poveljujejo stotnika Meničanin in Rupnik. S presenetljivimi napadi sta ti dve skupini pregnali in razpršili dva komunistična oddelka, znana kot »Cankarjeva« in »Ljubljanska brigada«. Obe sta utrpeli tako težke izgube, da ju bodo morali komunisti spet enkrat docela na novo sestaviti.

Udarna skupina stotnika Meničanina je v večeršnjih noči bliskovito napadla eni komunistični oddelci, ki si je po krivici nadel Cankarjevo ime. Taboril je pri Sv. Križu na Dolenjskem. Meničaninova skupina je s svojim hitrim in odličnim napadom popolnoma presenetila prenočujoče komuniste, ki so se nato v pravi paniki razbežali. Pustili pa so na svojih postojankah 105 mrtvih ter mnogo orožja in materiala, poleg drugega 10 strojnico. Borba z razpršenimi ostanki komunističnega oddelka se je potem nadaljevala v smeri proti Moravčam, kjer so padli bežeči komunisti v pripravljeno zasedo in utrpeli nadaljnje hude izgube.

Skoro istočasno je slično akcijo izvedla tudi udarna skupina stotnika Rupnika. Napadla je komunistični oddelci, ki si je nadel ime »Ljubljanske brigade« in ki se je nahajal v postojankah na Otavah blizu St. Vida pri notranjskih Begunkah. Tudi uspeh tega napada je bil prodoren. Komunistični oddelci je bil popolnoma uničen, ves material, s katerim je razpolagal, pa je padel v roke domobrancem. Izgube komunistov so bile velike.

Dve mentaliteti

Nadaljevanje s 1. strani

ristno, če bi začeli posnemati toliko zaničevano Evropo in gledati na vojna in politična vprašanja tako intenzivno, kakor to delajo evropski narodi. Ko bodo prišli do tega spoznanja, bo zanje morda že prepozno. A to je konec koncev njihova stvar, stvar evropskih narodov pa je, da imajo vedno pred očmi to njihovo angliško mentaliteto, ki v bistvu ni drugača kakor brezobziren egotizem in prinaša zato pogubo psakomur, kdor na njo računa. —dh

Predaja Porkale Sovjetski zvezi

Prvi zaslužnjevalni ukrepi na Finskem

Stockholm, 29. sept. Kakor javlja »Svenska Dagbladet« iz finskega glavnega mesta, je pričela sovjetska nadzorna komisija svoje delo. Najprej bo izpraznjeno ozemlje Porkale, ki ga je morala Finska odstopiti Sovjetski zvezi kot oporišče. V četrtek so zapustili Porkalo poslednji vlaki, avtobusi in parniki. Od takrat so prekinjene telefonske zveze z otokom Sovjetski zastopniki bodo imeli tudi nadalje v oblasti letališče pri Helsinkih, tako da bo moral iti civilni finski letalski promet v bodoče preko Hyvinga, severno od Helsinkov.

Kakor javlja »Nya Dagligt Allehanda« iz Helsinkov, bodo izdali posebno odredbo, ki predvideva mobilizacijo finske industrije za izpolnjevanje sovjetskih zahtev po pošiljki. V poštev bo prišla vsa industrija za blago, ki ga bo treba v bodoče izvažati v Sovjetsko zvezo. Pod državnim nadzorstvom bodo morali finški delavci opravljati suženjsko delo za boljševike.

Ni samo vse finsko civilno prebivalstvo postavljeno pod sovjetsko nadzorstvo, se-

daj so prišli sovjetski nadzorni uradniki tudi v severno Finsko, kjer ostro nadzirajo finske ukrepe proti odmakajočim se nemškim četam.

Finska kapitulacijska vlada pa se trudi, da bi dobila priznanje od sovjetske strani in sprejema zato v kabinet moške, ki so posebno dobro zapisani v Moskvi. Kakor javlja »Dagens Nyheter«, je bil imenovan marksiški Renhold Svento, član finskega parlamenta, za svetovalec finskega zunanjega ministrstva. Svento je bil vzgojen v Rusiji in je delal več let v ruski službi. Po svetovni vojni je bil sodelavec marksiističnih listov na Finskem in je vedno zahteval čim večje sodelovanje med Finsko in Sovjetsko zvezo.

Hackzell prepeljan v Helsinke

Stockholm, 29. sept. Bivši finški ministri predsednik Hackzell, ki je bil v Moskvi kot predsednik finske delegacije in ki ga je tam zadel kap, je bil v četrtek popoldne prepeljan s sovjetskimi letalom v Helsinke, kjer leži sedaj v bolnišnici.

Churchill pred spodnjo zbornico

„Nikakih večjih pričakovanj“ o takojšnjem zaključku vojne

Amsterdam, 29. sept. Reuter poroča, da je imel Churchill danes pred polno spodnjo zbornico govor, v katerem se je bavil najprej z boji v Evropi, Bitko v Normandiji je označil kot »največjo bitko te vojne« ter je izjavil, da je sedaj v Franciji od enega do treh milijonov zavezniških čet. Po 120 dneh boja znaša razmerje preko preliva prepeljanih angleških in ameriških čet 2:3. Razmerje v Franciji borečih se divizij znaša 4:5.5. Doslej je imela Anglija v Franciji 90.000 mož izgub, Zedinjene države pa 145.000 mož. Churchill se je zahvalil Zedinjenim državam za njihovo podporo v Evropi in njihovo mogočno vojno v Pacifiku. V Burmi so doslej »pobili« 50 do 60 tisoč Japoncev.

Churchill je nato opozoril, da ni treba imeti nikakih »velikih pričakovanj« o skorajšnjem koncu sedanje vojne. Po njegovem mnenju bo treba še več mesecev leta 1945, da bodo boji zaključeni. Anglija je mnenja, da je poslala na Pacifik mornarico, ki bo sama sposobna, da »se spopade v splošnem boju z japonsko mornarico«.

V svojem nadaljnjem govoru se je bavil Churchill z zunajpolitičnimi vprašanji. Podčrpal je, da zveza Anglije, Sovjetske Rusije in Zedinjenih držav proti Nemčiji ni bila nikdar temnejša, kot je sedaj. Dejal je, da sme Sovjetska Rusija upravičeno zahtevati britansko podporo pri ozemeljskih spremembah ob poljskih mejah. Sovjetska Rusija je upravičena, da ima na svojem zapadnem krilu varne meje in »priateljski narod«. Zato računa, da bodo predsednik poljskega emigrantskega odbora in njegovi tovariši kmalu zopet pričeli razgovore z Moskvo.

Ko se je bavil s konferenco v Dumbarton Oaksu, je dejal, da se ni posrečilo dobiti zadovoljivega soglasja nazorov tam zastopanih narodov. Potrebna bo nova konferenca teh narodov, morda v prisotnosti zunanjih ministrov. Po možnosti se bo vršila taka konferenca še pred koncem letošnjega leta.

Churchill je izrazil upanje, da bodo v bližnji bodočnosti eventualno sklenjeni dogovori in le začasni ukrepi za ustanovitve bodoče svetovne organizacije. V ostalem upa, da bo Francija zopet dobila mesto v zavezniških odborih. Tozadebno so priprave v teku.

Berlin, 29. sept. Večerašnji Churchillov govor smatrajo v vojaških berlinskih kro-

gih za običajne izjave britanskega ministrskega predsednika, ki radodarno razpiše polovičarske resnice, pretiravanja in namigavanja, da bi lažje in bolj neopazno preskočil glavno vprašanje.

Vendar poudarjajo v Berlinu Churchillovo ugotovitev, da se bo vojna za Anglijo, v nasprotju s prejšnjimi uradnimi izjavami ministrskega predsednika, zavlekla še dalj časa. Churchill s tem neposredno priznava, da je nemška strategija na potu, da z ureditvijo bojišča in s pridobitvijo časa pride bliže svojemu cilju. To, da poskuša omalovaževati strašne škodi svojega nasprotnika, spada, kakor izjavljajo v Berlinu, k stalnemu Churchillovemu repertoarju, čim je prisiljen, da da svoji javnosti odgovor na pereča vprašanja. K temu sporedu spadajo tudi podatki o nemških izgubah v Franciji od pričetka invazije. Izjavil je, da znaša to število 900.000 mož, od tega samo 500 tisoč ujetnikov. Na pristojnem nemškem mestu pripominjajo, da je to izredno pretiravanje, ki je bilo izrečeno iz propagandnih razlogov. Sevilka, ki jo je navedel Churchill, da preko presega število vseh nemških čet, ki so bile v boju v Franciji. V Berlinu so opazili tudi neko drugo točko njegovega govora, namreč njegovo ugotovitev, da je Anglija odposlala velik del mornarice na Pacifik, da se bo tam skupno z ameriško mornarico borila proti Japoncem. S tem v zvezi je omenbe vredna izjava britanskega ministrskega predsednika o načinu angleškega vojevanja na Daljnem vzhodu. Churchill je izjavil, da je bilo pri bojih v Burmi »zaklanih« več tisoč Japoncev. V Berlinu ne marajo nadalje razpravljati o »modernem načinu vojevanja«. Zadovaljujejo se s sodbjo britanskega posebnega poročevalca o obravnavanju ranjenih angleških padalcev, ki so jih pri Arnhemu zajele nemške čete in ki se nahajajo po britanskem priznanju v najboljstri nemški oskrbi.

Madrid, 29. sept. »Informaciones« pripominja k poslednjemu Churchillovemu govoru, da je moral Churchill priliti vode v vino zaveznikov. Njegova izjava, da bodo potrebovali zavezniki več mesecev v letu 1945, da bodo končali to vojno, presega zdaleka termin, ki si ga je stavilo nemško vodstvo za izvedbo gotovih priprav, v katerih uresničenje danes nihče ne more več dvomiti.

Nadaljnji težki obrambni boji na Apeninih in ob Jadranu

Berlin, 29. sept. Tudi v sredo so se ves dan nadaljevali težki boji za ceste preko prelazov v srednjih Apeninih. Čeprav so uporabili Američani vse razpoložljive sile, so le na enem mestu široke bojiščne črte zavzele nemško višino. Polzkusi sovražnika, da bi zavzel neko višino ob prelazu Futa, so bili brezuspešni. Na področju Castel del Rila je napadel nemci obvladujočo gorsko postojanko, toda napad se je zrušil v osredotočenem ognju nemškega orožja. Prav tako so se zrušili še pred nemškimi črtami sovražniški sunci s področja Monte Carnevale proti vzhodu. Tako je potekel tudi ta dan velike sovražnikove ofenzive, ne da bi se sovražnik posrešil nameravani operativni prodor v Padsko nižino.

Ko se je izjalovil novi britanski velenapad na jadranskem obalnem odseku s tako izredno visokimi izgubami za sovražnika, je pričel nasprotnik v sredo zopet z močnimi sunki po večurnem bobnenem ognju topništva napadati nemške postojanke. Medtem ko je bila večina teh probnih poizkusov zopet odbita ter so bili z energičnimi protisunkmi očisti nekateri vdori, se boji severnozgodno od mesta Sant Arcangelo do večera še niso končali. Nemške čete so s protinapadom zopet zavzele od sovražnika prehodno zasedeni kraj San Mauro. Nemško topništvo je učinkovito obstreljevalo britanske pripravljavalne postojanke. V teh bojih se je posebno izkazala 1. padalsko-lovska divizija, ki je uničila v 27 dneh 208 britanskih oklopnikov, od teh 123 v boju iz bližine.

Kapitulacija upornikov v varšavskem okraju Mokotov

Berlin, 29. sept. Ob peti obletnici varšavske kapitulacije je po štiridnevem boju kapituliral nadaljnji del upornikov. Nemške čete so izvele iz razvalin hiš, kleti in kanalov ter neke trdnjave nad 2000 oboroženih upornikov in jih odpeljale v vojno ujetništvo. Nadalje so zajele nemške čete okrog 5000 civilistov, ki so preživeli obleganje in ki so jih izročili v oskrbo poljski pomožni organizaciji. Razen tega so bile zaplenjene velike količine orožja in streliva.

Berlin, 28. sept. V vojnem poročilu javljena kapitulacija varšavskih upornikov v predelu Mokotov je sledila ponudbi upornikov nemškemu poveljstvu.

Pri tem so uporniki izrekli željo, da bi z njimi postopali kot z vojnimi ujetniki, čeprav jim ta pravica po mednarodnem pravu ne gre. Nemško poveljstvo je ponudbo sprejelo, ker je upoštevalo, da so London in Moskva nahujskala upornike k upor, a jih nato podlo pustila na cedilu.

Pred preosnovo švedske vlade

Stockholm, 27. sept. Moskovska poročevalska služba javlja, da govore v tamkajšnjih krogih inozemskih novinarjev o bližnji preosnovi rumunske vlade. Pričačujejo, da bodo dobili komunisti tri ministre. Kaže se, da deluje preizkušeni sovjetski stroj v Rumuniji že s polno paro.

Hrvatski zunanji minister o moralni osnovi Hrvatske

Zagreb, 29. sept. Ob obletnici trojnega pakta je imel hrvatski zunanji minister dr. Mehmed Alajbegović govor po radiju, v katerem je med ostalim izjavil:

»Za pred vzpostavitvijo Nezavisne Hrvatske Države je videl hrvatski narod, ki je bil vezan v okove, skovane v Versailles, v trojem pakto orodje, ki je poklinalo, da ustvari v Evropi in vzhodni Aziji narodom pravične življenjske pogoje. Hrvatska se dobro zaveda pomena svojega pristopa k trojnemu paktu, s katerim sta bili priznani njena državna samostojnost in mednarodna čast. Izpolnjevanje obveznosti iz tega pakta je častna zadeva hrvatskega naroda. Hrvatska si je ustanovila s pristopom k trojnemu paktu pot v gotovo bodočnost. Druga pot ni, kajti vsaka druga pot pomeni kapitulacijo, pomeni predati samega sebe. Le takrat bomo imeli jamstvo za obstoj hrvatskega naroda, če bomo vzdržali ob strani trojnega pakta v boju. Trojni pakti je moralna osnova naše boja. Izvajali ga bomo ob strani naših zaveznikov do končne zmage.«

Bolgarija prekinila diplomatske stike z Madžarsko

Budimpešta, 27. sept. Madžarski poročevalski urad objavlja naslednjo uradno izjavo: Po vestih iz Sofije je Bolgarija dne 26. septembra ob 24. prekinila diplomatske stike z Madžarsko.

Zatemiitev

Od 2. oktobra 1944 do nove odredbe se morajo upoštevati predpisi o zatemiitvi od 18.30 do 5.30.

Gospodarstvo

== Prijave zgradarine. Sindikat hišnih posestnikov opozarja hišne posestnike, da odmera zgradarine ne bo več podaljšana ter bo treba za leto 1945 vložiti prijave v roku, ki bo še objavljen, verjetno v času od 1. do 30. novembra t. l. Zaradi morda potrebnih popravil glede sestave prijav naj se prizadeje hišni posestniki pravočasno obrniti na sindikat, ki ima svojo pisarno v palači Bata, II. nadstropje.

== Petrolej, bencin in nafta za obrtnike. Obrtnišvo, ki je do sedaj pri Pokrajinskem gospodarskem svetu prejemale nakazila za petrolej, bencin in nafto kot pomožna sredstva vsak mesec po seznamu brez posebnih prenosov, se opozarja, da se bodo omenjena pomožna sredstva za obrtnike od oktobra dalje nakazovala samo na pismeno in obrazloženo prošnjo, ki jo mora vsak obrat zase vložiti pri Pokrajinskem gospodarskem svetu.

== Premije v blagu za italijanske kmete. Da se poveča storitev kmetijstva, so bile v Italiji že prejšnja leta uvedene razne denarne premije. Letos uvažajo prikratk v ta namen premije v blagu, kar pospešuje zlasti nemški upravni uradi. Tako so že v pričetku letošnjega leta razdelili kmetom na področju svobodne Italije 70.000 parov čevljev. Čevlje so dobili oni kmetje, ki so v največji meri zadostili oddajni dolžnosti za kmetijske pridele. V letu 1944/45 bodo priznane podobne premije predvsem za pospeševanje proizvodnje onih pridevkov, ki so za vojno najbolj važni. Tako bodo kmetje za odklajo volne dobili preko za pletenje prozračnih svilenih kokonov bodo dobili svicene tkanine ali svilen prejo, za odlične storitve pri proizvodnji oljaric pa so predvidene posebne premije v obliki tobačnih izdelkov. V posameznih pokrajinah bodo dobili kmetovalci, ki se posebno izkazujejo pri oddaji pridevkov, premije v obliki gum za kolesa. Pripravljajo pa se nadaljnje razširjenje tega sistema naravnih premij.

== Usoda finskih rudnikov nikljeve rude. Britanska poročevalska služba javlja, kakor poročajo iz Amsterdam, da obsega ozemlje Feencge, ki ga bo morala Finska odstopiti Sovjetski zvezi, po vsej verjetnosti tudi rudnike nikljeve rude. V tej zvezi ugotavljajo, da ima Sovjetska zveza velik interes na tem, da dobi te rudnike v svoje roke.

== Rastlinjaki v Nemčiji se morajo izkoreniti. Predvsem za gojitve sočivja. V Nemčiji so izšla navodila za gojitve cvetlic in okrasnih rastlin v šestem vojnem letu. Za prejšnjih predpisih je bila gojitve cvetlic in okrasnih rastlin precej omejena v korist gojitve sočivja. V šestem vojnem letu se mora gojitve cvetlic in okrasnih rastlin še bolj omejiti. Obrati, ki imajo cvetličnjake, morajo svoje razpoložljive površine pod steklom uporabiti pretežno za vzgojo sadik sočivja, da bodo na razpolago gojiteljem sočivja. S tem se gojitve cvetlic in okrasnih rastlin ne uide docela, temveč se mora omejiti le na oni minimum, ki je potreben za poznejšo zapetno obnovo cvetličnjakov.

== Strogo izvajanje delovnih dolžnosti v Nemčiji. V okviru ukrepov za točno mobilizacijo vseh delovnih sil so pričeli s daj delovni uradi v Nemčiji preiskovati tudi vse one primere, kjer obstoja večjost navideznega delovnega razmerja. Preiskovalstvo v tej akciji pridno sodeluje in je na primer delovni urad na Dunaju prejel že številne prijave o nadaljnjem obstojanju takega navideznega delovnega razmerja. Sedaj je bila izdana posebna naredba o prijavi navideznega delovnega razmerja. Delovni urad se postavi vedno na stališče, da obstoja pravo delovno razmerje šele tedaj, če delo ustreza normalni delovni storitvi. Najpogostejši so primeri navideznega delovnega razmerja tam, kjer gre za sorodnike delodajalca. Delovni uradi ne bodo posegali, če na primer žena in hčanka dela v trgovini ali kakšnem drugem obratu očeta in pri tem vrši koristno in resnično delo, ki bi ga sicer moral opravljati kak uslužbenec. Merodajno mora biti zgolj izvršeno delo. Ne more pa se smatrati kot pravo delovno razmerje, če nekdo vstopi v kakšno podjetje kot solastnik ali poslovođa in zahteva ta funkcija dnevno le nekaj ur dela. Tudi se ne smatra kot pravo delovno razmerje, če je na primer žena v podjetju moža kot knjigovodkinja, pa ima s knjigovodstvom na mesec opravila le par ur. Vsi taki primeri bodo sedaj razčiščeni.

== Obnova norveške trgovinske mornarice. V zvezi z nedavno pomorsko razstavo v Oslu objavlja norveški strokovni list za pomorstvo v posebni številki zanimive podatke o stanju norveške mornarice in o vprašanju njene obnove. Norveška ima od vsch dežel najdaljšo obalo. Zaradi velike razčlenjenosti te obale, globokih fjordov in zalivov meri celotna dolžina norveške obale nič manj kakor 30.000 km (to ustreza trem četrtinam dolžine ekvatorja). Stiri petine norveških mest so pomorska mesta. Pred vojno je znašala tonaža norveške trgovinske mornarice 4,8 milijona bruto registrskih ton. S to mornarico je bila Norveška za Veliko Britanijo, Zedinjenimi državami in Japoncem na četrtem mestu med vsemi pomorskimi državami. V razmerju s številom prebivalstva pa je Norveška bolj navezana na morje, kakor katera koli druga država, saj odpade na vsakega prebivalca 1,6 milijona bruto registrskih ton ladjstva (v Veliki Britaniji 0,37, v Danski 0,30, v Švedski 0,25). Tudi glede starosti in tehnične opreme ladij je Norveška od nekdanj prednjačila. Skoro 62% vseh norveških ladij so bile motorne ladje. Po vojni bo Norveška navezana na to, da si ladje sama zgradi. Ladjedelna industrija se je pričela v zadnjih desetletjih lepo razvijati. Norveška ima tudi vse pogoje za razvoj ladjedelniške industrije, ker ima potrebne surovine in ceneno delovno silo, kakor tudi sposobne strokovne delavce in obrtnike. Lani je bila ustanovljena zveza norveških lastnikov ladij, ki si je dala naloge, da izvrši vse priprave za povečano gradnjo ladij po vojni in za obnovo norveške trgovinske mornarice.

Naročite se na romane »DOBRE KNJIGE«!

Kronika

* Odlikovan branilec Cherbourga. Na predlog vrhovnega poveljnika vojne mornarice Velikega admirala Dönitza je podelil Führer viteški križec železnega križa v ujetništvu nahajajočemu se biseru pristaniškega poveljnika Cherbourga kapeitanu fregate Hermannu Wittu, ki je branil po padcu trdnjave na najvažnejšo francosko luko z zapadnega brega na zunanem pomolu, odkoder ga ni zadetek sovražnikovega topništva pokopal pod kupi skal.

* Nemška mladina zbira zdravilne rastline. Ker se v vsej Nemčiji kaže vedno večja potreba nadomestkov za čaj, je državni minister za prehrano pozval mladino, naj v še večjem obsegu kakor doslej nabira zdravilne rastline, še prav posebno listje jagod, malin in robidnic. Kjer je le mogoče, naj mladina pod vodstvom učiteljskega v teku treh tednov vsaj dvakrat na teden po cel dan nabira zdravilne rastline.

* Smrt gledališkega patriarha. V nedeljo zjutraj je na Dunaju umrl član dvorne gledališke družbe Hugo Thimig, ki je nedavno praznoval 90 letnico. Po rodu je bil iz Dražan in je ustanovil z družino prvotno dinastijsko gledališko družbo. Od 1874 dalje je bil navezan na dunajsko dvorno gledališče, kateremu je posvetil svoje velike sposobnosti kot karikaturni komik kakor tudi kot režiser klasičnih del in naposled kot ravnatelj. Bil je patriarh velike, uspešne igre in je imel mnogo občudovalcev.

* O potopu na Danskem prinaša tednik »Das Reich« poročilo svojega kodanjskega dopisnika, ki pravi: Danska policija je izginila s kodanjske ceste. Z odročnega vtišča SS in poljskega vodje na Danskem Pancku je bila vsa danska policija razčlenjena svojih funkcij ter je bilo do izvedbe potrebne preureitve preloščeno na Danskem poljsko izjemno stanje. V prehodnem času jamči za mir in red nemška okupacijska oblast. Poudarjajo, da so izvedeni ukrepi zgolj policijske narave ter da posredni državni in občinski uprave niso predvideni. Utemeljitve gorljivih ukrepov, ki so jih prejele danske javnosti, pravi, da so umori, saboteže in zločinstva že na eno leto znak javnega življenja na Danskem. Danska policija se tej anarhiji ni protivila temveč je celo aktivno podpirala saboteže in umore. Zaradi tega se je začel razkrajati javni red ter je vse to malo Dansko v naročje boljše življenja. Nemška policija ukrepe je uspešno izvesti večina polnopolna brez incidentov. V danskem glavnem mestu vlada sedaj popoln mir. Razne stavke, ki so se vršile tu v zadnjih tednih, so se končale, ne da bi bilo potrebno kako nemško poseganje. O vprašanju ponovne organizacije danske policije se vodijo sedaj razgovori med nemškimi policijskim vodstvom in dansko osrednjo upravo. Nemci so izjavili, da nimajo ničesar proti čisto danski policiji, seveda, ako lahko zajamči popolnoma ločeno delovanje. Na teh pogajanjih se je pokazalo, da bi bila uspešna ustanovitve občinske danske policije. Poleg tega pa bo izvedla nemška policija po svojih načelih na Danskem one ukrepe, ki so potrebni za uničenje zločincev. Izpila, je bila že tozadnja uredba, ki podelja danske občinske uprave, da ustanove novo redarsko in občinsko policijo.

* Nemška naj postane mala agrarna država. Švicarski list »Vaterland« piše: »Morgenthauov načrt o uničenju Nemčije kot moderne industrijske države ter o njeni preobrazbi v malo kmečko agrarno državo, ki bi »napravil iz Nemčije njivo krompirja od Klela do Konstanze, ni nič drugega kot grozovit maščevalni načrt izrednega obsega.

* Roosevelt ni navdušen za de Gaulle. Francosko odprano gibanje bodo, v kolikor se ne bo podredilo naredbam de Gaullovi oblasti, postavili pod najstrožje kontrolo. Komunistične elemente v odprnem gibanju je ta vest tako razžejala, da grozijo z nasilnimi dejanji. Nadalnjih francoskih krogov se je polstila zaradi vedno bolj se množočih sporov med njimi. Izgleda, da je še povsem nerazjasnjena naloga, ki jo je dodelil Roosevelt novemu američkemu veleposlaniku v Parizu Cafferyju. Govorice pravijo, da se bo držal odprnega gibanja, ker Roosevelt ni posebno navdušen za de Gaulle. To mnenje se opira na dejstvo, da se je Roosevelt na konferenci v Casablanci precej zadrževal

no izrazil o de Gaulle s pripombo: de Gaulle ne more istočasno igrati »device Orleanske« in »stigma Clemenceauja«.

* Zapuščenih varšavskih borci. Poljska begunska radiodajna postaja v Londonu javlja: Pomoč, ki jo je dobila Varšava, ni zadostna. Življenjske potrebe čisto niso bile uporabljive. Ameriška pomoč je zalostovala le za 3 dni. Po človeškem predvidevanju se mesto ne more več dolgo držati. Če se ne bo kmalu kaj zgodilo, bo iztekla poslednja kaplja krvi.

* Zopet težki cikloni v Mehiki. Nov ciklon z velikimi nalivi je divjal po Mehiki ter je povzročil v sedmih mehiških državah težko škodo. V prizadetih ozemljih so porušene vse prometne in brzojavne ter telefonske zveze. Mesto Tampico je pod vodo, v Mehikem zalivu pa so se potopile tri ladje skupaj s svojimi tovorom.

* Zrušeno potniško letalo. Kakor javlja iz Rio de Janeira, se je zrušilo v bližini Santo Amaro potniško letalo družbe Pan Air do Brasil. Ubitih je bilo 17 potnikov.

* Štirje roparski napadi v New Yorku v enem dnevu. V New Yorku je 10 oboroženih zločincev izvedlo v enem dnevu 4 napade, pri čemer jim je padlo v roke skoro 200.000 dolarjev. Ti napadi so bili izvršeni sredi mesta in podnevi na ljudi, ki so dvignili pri bankah večje vsote denarja. Policija je bila prisiljena podvesti v bankah posebne varnostne mere.

* Kobilice in viharji uničujoče kitajsko letino. V severnem delu province Hunan so povzročile kobilice in viharji veliko škodo. Kakor javlja »Central-News« je bilo najtežje prizadeto ozemlje okrog Kvanghua, kje je uničeno 90% žetve.

Iz Ljubljane

u— Nova grobova. Za vedno je zapustila svojeje ga. Leopoldina Kamnarjeva. K večnemu počitku bodo blago pokojnico sprenili v soboto ob 16. iz hiše žalosti na župno pokopališče v Devici Mariji v Polju.

* Rodbino inž. Vladimira Gregorčiča je usoda hudo prizadela, ko ji je smrt ugrabila njeno ljubo hčerko Nastjo. — Pokojnika naj bo lahek počitek, užalosteni svojem pa izrekamo naše odlično sožalje!

u— Zima ne bo huda, tako vsaj smemo sklepati po večerjenjem vremenu, ki je go doval sv. Mihael, ki ima po ljudski sodbi velik vpliv na vreme. Noč pred sv. Mihaelom je bila oblačna, kar smemo smatrati za znamenje mile zime. Pa še po našem drugim lahko sodimo, da zima ne bo huda ali pa vsaj ne zgodnja. Medtem ko se lastovke navadno selijo okoli Male maše, so se letos zadržale pri nas vse doslej. Se večerji so se ob Ljubljani spreletavale goste jate lastovk. Sv. Mihael nas je torej glede zime potolažil, želimo si le, da bi nas vera v ljudsko sodbo preveč ne razočarala.

u— Vodnikova družba obvešča vse svoje poverljavce in člane, da bo izdala leto 2. knjigo, in sicer bogato ilustrirano Vodnikovo prafiko za leto 1945 in roman pisatelja Ljotze Zupana Pod križem. Cinarina znaša 35 lir, vezava v celo platno 20 lir, za knjigo, za ekspedicijske stroške pa plača vsak član 2 liri oziroma 4,50 lire, ako prejme njegov poverjenik knjige po pošti ali železnici. Knjigi izdeta konec novembra. Vsak član naj se takoj volani pri svojem poverjeniku ali v pisarni Vodnikove družbe (Narodna tiskarna) ali v knjigarni Tiskovne zadruge (Selenburgova ulica 3) ali v knjigarni Učiteljske tiskarne (Franciskanska ulica 6).

u— Na Državni dvorazredni trgovski šoli v Ljubljani bo vpisovanje učencev (nk) v I. in II. razred od 2. do 4. oktobra ob 8. do 11. ure. K vpisu je treba prinesiti: rojstni list, šolsko spričevalo, davčno potrdilo, šolnino in predpeločo za papir. Natančnejša navodila so objavljena na razglasni deski. Zamudniki iz opravilnega vzroka se morejo vpisati še 5. in 6. oktobra ob 8. do 10. ure. Ravnateljstvo.

Raznašalke

pridne in vestne, za dostavo časopisa v okrajih ŠKKA, BEŽIGRAD, VIČ in MESTO, sprejme uprava

»Jutrac.

Kultura

Uspehi naših glasbenih umetnikov v Salzburgu

V času poletne vročine, ko narava nemirno izžareva in publiki ob soncu zlati plodove in človek še zavetja ob vodi, ko so koncertne in gledališke dvorane zaprte ter kulturno življenje za čas preneha, da se moreta človek in narava odpočiti, je »Mozarteum«, visoka šola za glasbeno umetnost v Salzburgu, odprla mladim, izpopolnjevanja željnim umetnikom z vseh dežel Evrope vrata na stežaj. Tu ni bilo čuti poletnega miru n v pokoju. Stavba, ki hrani toliko spominov na Mozarta, dvorane v njej in vse sobe, so oživele mladim ljudem, da je bilo kakor v ulicah. Predavatelji so odprli svoje mape mladine je poslušala, požirala študiral. Mese dni je hitro naokrog, zato ne gre zamuditi nobene ure, nobene besede. Instrumenti se oglašajo po sobah, pevski glasovi se prelivajo po hodnikih od vseh psov. Mladna poezija, igra komponirani režim dirigirajo. V vse to se prepleta govornica dvajsetih narodov prav kakor v Babilonu.

Iz vseh mest se poleti ljudje radi izselijo na deželo, le v Salzburgu po večini ostajajo doma. Nimaš lepšega mesta za odpočitek in tudi ne primernjšega za študij. Mesto samo po sebi je kakor velika umetniška Odprti odprti, prišlimi, razgini svojo dušo in razodelo se ti bo.

Letošnjih tečajev za mozemce se je udeležilo tudi nekaj Slovencev tako za violino, klavir, kompozicijo in operno režijo. Žal smo pogrešali naših mladih pevcev in dirigentov. Tečaj je vodil prvovrstni pedagog in priznani umetnik kakor: Clemens Krauss, dr. Hartmann, Bahr-Mildenburg, Váša Příhoda in drug. Na tečaju operne režije je bil navzoč tudi komponist R. Strauss. Njegovo najnovejšo opero »Ljubzen Dana« ki ji je snov zajeta iz grške mitologije, so pripravljali za slavnostne igre k n. na so bile, žal odpovedane; vendar so tečajniki za dirigiranje in režijo mogli prisotovati vsem njenim skušanjem do generalne režije pri polg tega še tehnični vajam pri čemer so se mogli pobliže seznaniti z najtežjim mest in njegovih del ob razlagi skladatelja samega. Za-

vala tečaj za violino v zavodu, ki nosi ime po nesmrtnem Mozartu, ki se je rodil v Solnogradu n bil prav tako »čudežni otrok«. Po izjavah prof. Příhoda je mlada Stančeva nenavadno nadarjena in ji prerokuje v bližnji prihodnosti velike uspehe; med njegovimi učenci je bila prav ona tista, ki je pokazala največ marljivosti in sposobnosti za razvoj v pravega umetnika. Solnograjski časopis »Salzburger Landeszeitung« je pisal o Stančevi kot o najmlajši a tudi najboljši učenci prof. Příhoda, ki je že zdaj v svoji zgodnji mladosti kaže vse odlike violinske virtuoznosti; njena mladost fanatična marljivost in natančnost do same sebe, so mu najboljši poroki za veliko prihodnost.

Toh izrednih uspehov naših mladih umetnikov moramo biti veseli, ker je z njimi naše sicer maloštevilno zastovstvo dokazalo pred tujci vso raven slovenske glasbene kulture. V bodoče bi bilo želeli, da bi se tudi naši pevci mogli udeležiti teh glasbenih tečajev za inozemstvo saj bi se tu s pridom izpopolnjevali in tudi z uspehom zastopali našo umetnost.

Žal nam je bilo da se zaradi tehničnih ovir ni mogel vršiti tudi obetni večer »Slovenske glasbe in pesmi«, na katerem naj bi nastopili Ukrajinci, Čehi, Slovaki, Slovenci, Hrvati in Bolgari s svojo narodno glasbo in pesmijo domišlj skladateljev.

G prof. M. Lipovšku in gđni J. Staničevi pa tu še enkrat čestitamo, da sta tako častno predstavljala naš narod pred mednarodnim glasbenim svetom.

u— Prošnje akademikičark za sprejem v Dom visokošolski. Uprava Doma visokošolski v Ljubljani razglasa, da bo za zimski semester šolskega leta 1944-45 sprejetih na stanovanje v Dom visokošolski večje število akademikičark tujakine univerze. Hrana se bo dodeljevala sprejetim akademikičarkam pogojno, če bodo to dopuščala denarna sredstva. Prednost za sprejem imajo revnejše abiturientke, ki so letos dovršile srednjo šolo z odličnim ali prav dobrim uspehom. Prosilke, ki prošjo prvič za sprejem v Dom visokošolski, naj priloge svojim prošnjam rojstni in krstni list in izpričevalo o višjem tečajnem izpitu. Prošnje ostalih akademikičark pa naj bodo opremljene z rojstnim in krstnim listi ter izpričevali o položnih izpitihi odnosu o opravljenih kolokvijih na univerzi. Rok za vlaganje prošnje je do 10. oktobra 1944. Vseiltev v Dom visokošolski bo možna 15. oktobra 1944. Točnejša pomenila daje ekonom Doma visokošolski v Ljubljani, univerza, soba št. 100, dneвно od 12. do 13. ali pa upraviteljica Doma visokošolski v Ljubljani, Gradišče št. 14-I.

u— Učite se strojeplja! Novi eno-, dvo- in trimesečni tečaji — dnevi in večerni — pričenja 2., 3. in 4. oktobra. Lahka desetprstna metoda. Praktično znanje, koristno vsakomur sedaj in v bodoče v zasebnem ali javnem poklicu. Vpisovanje dnevno. Pokup dopolne, popoldne ali zvečer po želji. Informacije, prospekti: Trgovsko učilišče »Christofor učni zavod, Domobranska 15.

u— Javna knjižnica Pokralske delavske zveze v Ljubljani na Mikloš čevi cesti št. 22 bo od 2. oktobra dalje odprta za stranke vsak delavnik od 9. do 13. ure dopoldne in od 4. do 6. ure zvečer.

u— Društvu slepih je darovalo poleg venca na grob blagopok. tovarišu Bano Dragotinu uradništvu Pošte hranilnice v Ljubljani 645 lir. Za velikodušni poklon izreka darovalni odbor najtoplejšo zahvalo.

u— Opozorilo igralcem bibliofilske tobole. Vse, ki so zadeli pri bibliofilski tomboli kakršni koli dobitki, opozarjamo, naj ga dvignejo do 5. oktobra, ker po tem roku ne bomo več izdajali dobitkov. Zapadli bodo v korist Socialne pomoči.

u— Vpisovanje v trgovsko učilišče »Christofor učni zavod, Ljubljana, Domobranska 15, za Enoletni trgovski tečaj in Višji trgovski tečaj se vrši dnevno dopoldne in popoldne. Pričetek pouka 9. oktobra. Na razpolago prospekti! Ravnateljstvo.

Iz Novega mesta

Dež, ki je v četrtek namočil zemljo, je zelo ohladil ozračje. Zjutraj, ko se vleče gosta megla, je občutno hladno. Čez dan pa, ko posije sonce, se ozračje segreje in je prav prijetno toplo. Tudi podselek ozračja jesen, ki se očituje ob vsakem kosarju.

Gost se selijo. V noči na 21. septembra so okoli 22. ure krožile nad mestom divje gosti, ki so kmalu glasno gajgajale odletele. Ljudje napovedujejo v zvezi s tem dogodkom ostro in zgodnjo zimo. Zanimivo je, da so pretekli teden odšli od nas še zadnje lastovke. To je za ta datum res izredno. Nesreča. Pred dnevi se je Drenik Anton s polnim vozom slame vračal na svoj dom v Cikavo, ki je okoli 2 km oddaljena od Novega mesta. Na vozu sta bila tudi Drenikov sinček in mala Vidčeva. V bližini Judežev hiše pa je voz zavozil na mino, ki je s strašnim pokom eksplodirala in razdrojila voz tako, da sta ranjena konja s prvim delom voza zdvijala naprej. Ranjena sta bila tudi oba otroka na slami. Dejstvu, da sta ležala na visokem kupu slame, se imata otroka zahvaliti, da sta odnesla le lažje poškodbe. Slama je namreč ublažila učinek eksplozije.

Naše ure so nekaj posebnega. Kažejo in bijejo kakor se jim poljubi. Morda bi se dalo z malo dobre volje vendarle doseči, da bomo imeli v Novem mestu enoten čas, ne pa vsak mestni okraj svojega.

Naš kina. Ljudje radi iščejo skromnega razvedrila in je v pomanjkanju drugih zabav naš kino zato vedno dobro obiskan. Želimo le več reda pred blagajno. Neumestno je, da se nekateri ne morejo navaditi na točnost. Odpiranje vrat med predstavo gledalec zelo moti. Ne bi bilo napak, če bi bila za vrati zavesa, ki bi preprečila, da dnevna svetloba ne bi motila slik na platnu.

Darujte za Društvo slepih!

Doživeli smo nočni napad

Borovnica, 29. septembra. Natančno pred enim mesecem je doživela Borovnica kot prvi kraj Ljubljanske pokrajine angloameriški letalski napad. Še dvakrat nato so odvrli brezvestni letalci smrtonosno blago na našo vas. Velik je bil strah pred novimi napadi, a ko teh le dolgo časa ni bilo, so ljudje spet polagoma usvajali staro življenje, popravljali strehe in drugo.

V torek, 26. t. m., pa so znova prileteli sovražni letalci nad našo vas, in sicer to pot ponoči. Malo pred deseto uro, ko so se nekatere živali spali, smo zaslišali znan ropot. Malo kdo se je zmedel zanj. Saj to je pri nas že navado. Kdo bi se ponoči bal, ko pa je bilo splošno mnenje, da je nočni napad izključen. Toda kmalu se je zasukala v zraku svetilna raketa, za njo druga in tretja. Ljudje so se zadržali. Spomnili so se morda pripovedovanja drugih, ki so nočni napad že doživeli, da je to uvod v nočno bombardiranje.

Nekako 5 do 8 minut je bila Borovnica razsvetljena kakor podnevi. Medtem je večina prebivalcev, ki so se ostali po prvi izselitvi v vasi, bežalo. Kmalu je oglašujoče brnenje javilo prihod bombnikov, ki so začeli odmetavati bombe. Ko jih je padlo, ni mogoče ugotoviti. V dobri četrt ure, ko je grmel od vseh strani, ni imel nihče časa šteti. Bombe so padale po polju, v gozd, na travnike, med posevne hiše okoli Borovnice. Še nad 2 km oddaljena vas Lašče je morala čuti eksplozije 10 do 15 bomb, ki so padle nanjo.

V izredno hitrem času je prišel z Vrhnike prvi zdravnik kmalu za njim na nekaj tovrstnih vozil iz Ljubljane, ki so sprejeli ranjene. Ljudje okoliških vasi so se spravevali, če je še kdo živ v Borovnici. Toda sreča je hotela, da je bil izravn »osvobodjenec« le en človek po imenu Suhadolnik Janez, 81-letni kovač iz Borovnice.

Škoda na poslopih je sorazmerna s številom odvrženih bomb in je bilo na novo popolnoma porušeno le pet hiš, trje kozolet in nekaj drugih manjših poslopij. Opustošeno je bilo tudi cerkveno pokopališče, kamor je padlo nekaj malih bomb razbilo več spomenikov in odbilo velik križ.

To pot smo spoznali »nove« bombe. So to manjše bombe, ki porušijo stavbo le v slu-

S štajerskega

Novi grobovi. V Mariboru je v soboto umrla v 67 letu žena slikarskega mojstra gospa Marija Holzingerjeva. — V Gradcu je umrl Oton Noderer, inšpektor štajerske vodne in električne dežniške družbe, star 43 let. Bil je vnet telovadelec in že dolgo zvest naročni socialist.

Negode. 72letni Janez Menhart iz mariborske okolice je padel pri obiranju jabolk z drevesa. Podobno negzode je doživel Janez Markuš iz Draže vasi. Oba se zdravita v mariborski bolnišnici.

Za polidne zločince ni milosti. 44letni zidar Jernej Kovačič iz Gratkorna, 45letni zidar Janez Fasliking iz Gradca in 45letni električar Alojz Laschitz so se morali zaradi cele vrste velikih tatvin in vlomov zagovarjati pred posebnim sodiščem v Gradcu. Svoje počete so uganjali od pomladi 1943 do začetka februarja 1944 in sicer v Gradcu in okolici. Laschitz pa tudi na Gornjem Štajerskem. Izkoristevali so zatamnitev. Nakradli so celo vrsto radijskih aparatov in potrebščin, koles, perila, obleke, tobaka, kokaši, zajcev in podobnega. Ker so bili že večkrat občutno kaznovani in so vnovič izvršili toliko zločinov, je bilo odločeno, da jih zapor ne more popeljati. Zaščita narodne skupnosti terja najstrožjo kazen in iztrebljenje nesocialnih elementov, zato je posebno sodišče obsodilo vse tri obtožence na smrt.

Kaznovana škodljivka. Franciška Terzanova, stanujoča v Leobnu, se je morala zaradi govarjati pred groškim sodiščem zaradi zločina zoper zaščito družine, zakona in materinstva. Pomagala je odpraviti neki mladi ženi. Obsojena je bila na 15 mesecev ječe.

Na begu ustreljen morilec. 16. julija je delavec Ivan Zeleško nekje na Štajerskem napadel služkinjo Leopoldino Barhovo. Hudo jo je poškodoval, da je kmalu nato umrla. Zločinec je pobegnil. Te dni pa so ga orožniki zasledili na nekem podu. Ko se je hotel z vilami upreti aretaciji, je bil ustreljen.

ter tja samo omenjen — posebej smo zabeležili njegove uspehe v »Jutru« —, sicer pa slovenska javnost doslej še ni mogla spoznati njegovega dela. In vendar spada Spacal najsi se uveljavila v Italiji v krog slovenskega slikarstva, saj je umetnik slovenskega rodu. V tem krogu in v okviru mlade umetniške generacije je Spacal že danes pomemben in po umernosti in svojih kakovostih svojega slikarstva značilen umetniški pojav. F. Š. ni samo orisal življenja in umetniškega razvoja L. Spacala, marveč je v tej svoji študiji obdelal v zgodnini, vendar pregledni obliki bistvene probleme modernega slikarstva. Tako je članek o Spacalu hkrati lep prispevek k problematiki sodobne umetnosti in zato poučen za slehernega umetnika zainteresiranega bralca. Pisec sklepa svojo študijo z besedami: »Slovenska moderna je pridobila v Spacalu enega najzanimivejših in najmočnejših upodabljalcev notranje resničnosti človeške duševnosti, njegov razvoj bo pomenil nedvomno velik korak v svet novih umetniških pridobitev.« Članek je opremljen z značilnim izborom Spacalovih slik: »Sejmski šotor na obali«, »Vrtarstvo stanovanj«, »V noči«, »Umira-joče rože«, »Moj kraj«, »Ribičeva hiša«, »Atelje«, »Snja vrata«, »Kompozicija« in »Moj delavna«. — Teh 10 reprodukcij srečno izpopolnjuje študijo in nazorno poučuje o umetnikovi osebnosti tega tržaškega Slovenca, ki ga vidimo tudi na sliki.

V umetnostno sodobnost Italije sega krajša študija o predstavitelju modernega italijanskega slikarstva, slikarju in pesniku Filipu de Pisisu. O tej umetniški dvojčki razpravlja svojo znano duhovitostjo in razgledanostjo, upoštevajoč obe plati de Pisisevega delovanja dr. Anton Debeljak. Umetnikov portret in dve reprodukciji njegovih slik izpopolnjujejo esejistovo zgornjo besedo. Obiska pri de Pisisu, kakor ga je pred meseci opisal v tržaškem dnevniku naš umetnik Zoran Mušič, je priobčen krajši odlomek. In da bo slika o de Pisisu popolnejša, naj takoj omenimo, da objavlja »Umetnost« v svoji literarni prilogi »Ziva« njiva dva primera de Pisiseve lirike (Preklel sem te, Blagolovitev) v prevodu Alojza Gradnika.

Primerja in zaslužen pozornost je povečana umetnost Zorana Mušiča. Objavljen

čaju polnega zadetka. Poleg »normalnih«, kakršnih smo vajeni od prej, je padlo tudi nekaj 500 kg težkih bomb, katerih ljake merijo 10 do 12 m v premeru in se jaso razločijo od prejšnjih jam.

Prvi nočni napad ni bil prvo presenečenje v tej vojni. Verjetno tudi ne bo zadnje, če bodo ljudje še verjeli raznim pripovedovalcem, ki po vseh logičnih zakonih izvajajo namere in bodoče akcije in reakcije njihovih »priatelj« preko morja. Neumen je bil, kdor je trdil, da je mogoč nočni napad. A danes... Izkušnja uči. Toda ta šola je krvava. Šele žrtve dobe jezik, šele njim verjamemo, da čemu imamo pamet? — en.

Beleznica

KOLEDAR

Sobota, 30. septembra: Hieronim DANASNJE PREDSTAVE
Kino Matice: Klje dolžnosti.
Kino Sloga: Sanjala sem o tebi
Kino Union: Pies v operi

DEZURNE LEKARNE

Danes: Dr. Piccoli, Dunajska cesta 6, Hočevar, Celovška cesta 62, Garts, Moste Zaloška cesta 47.

ZATEMNITEV

je strogo obvezna od 20. do 6. ure.

DRŽAVNO GLEDALIŠČE

DRAMA

Nedelja, 1. oktobra, ob 18. uri: Jakob Ruda. Otvoritvena predstava sezone 1944-45.

Izven.

Ponedeljek, 2. oktobra: Zaprt.

Torek, 3. oktobra: (Generalna).

»Jakob Ruda«, delo Ivana Cankarja, ki bo z njo otvorila Drama svojo letošnjo sezono, je psihološka drama sebična, ki koleba med svojim hotenjem in dolžnostjo do sočloveka. V njej je razkril Cankar prepad človeškega značaja in konflikte vesti. Igrajo: Jakob Ruda — Milan Skrbinek, Ana, njegova hči — V. Juvanov, Marta, njegova sestra — Kraljeva, slika Dollinar — Jan, Peter Broš — Kovč, Dobnik — Cesar; njegova hči Alma — M. Skrbinskova; Inž. Koželj — Nakrst; učitelj Justin — Blaž; pisar Košta — Brezigar; trije delavci — Dollinar, Miklavc in Tomažič. Režija: Milan Skrbinek. Otvoritvena predstava v nedeljo, 1. oktobra ob 18. uri. Izven abonmaja.

Vpisovanje abonentov za sezono 1944/45 je v veži dramskega gledališča še v soboto, 30. t. m. od 10. do 12. in od 15. do 17. ure, ter v nedeljo 1. oktobra od 10. do 12. ure. Potem bo sprejemanje abonentov zadrženo.

Lanski gojenec operne Baletne šole naj se zanesljivo javijo v ponedeljek 2. oktobra ob 16. uri v Operi.

Oddajniška skupina Jadransko Primorje RADIO LJUBLJANA

SOBOTA, 30. SEPTEMBERA

7.00—7.10: Poročila v nemščini. 7.10 do 7.50: Jutranji pozdrav. Vmes od 7.30 do 7.40: Poročila v slovenščini. 7.50—9.00: Prenos osrednjega nemškega sporeda: Jutranji koncert. 9.00—9.10: Poročila v nemščini. 12.00—12.30: Opoldanski koncert. 12.30—12.50: Poročila v nemščini in slovenščini, napoved sporeda. 12.50—14.00: Prenos osrednjega nemškega sporeda: Glasba za premor. 14.00—14.10: Poročila v nemščini. 14.10—15.00: Vaška godba in brata Petrovčiča (spremljajo: Stanko Avgust — harmonika, Franc Stanič — kitara). 17.00—17.15: Poročila v nemščini in slovenščini. 17.15—18.00: Iz osrednjega nemškega sporeda. 18.00—18.30: Iz osrednjega nemškega sporeda. 18.30—18.45: Pregled sportnih dogodkov (nem. slov.). 18.45—19.00: Gospodinjstvo predavanje: Sivec Emilija: Shranjevanje vrtnih in poljskih pridelkov. 19.00—19.30: Fantje na vasi. 19.30—19.45: Poročila v slovenščini. 19.45—20.00: Aktualno predavanje — govori Hans Fritzsche (prenos). 20.00—20.15: Poročila v nemščini. 20.15—21.00: O mrazu. 21.00—22.00: Kaj bo s tabo še noč. 22.00—22.15: Poročila v nemščini in napoved sporeda. 22.15—24.00: Prenos osrednjega nemškega sporeda.

je daljši prikaz njegove monografije, ki jo je izdal »Piccola Galleria« v Benetkah. Članek spremlja umetnikova slika in reprodukcije njegovih del »Motiv iz Benetk«, »Cerkveni interieur«, »Interieur«, »Motiv iz beneksijske cerkve« in dveh pogledov na njegovo uspešno razstavo v beneksijski Mali galeriji. O tej razstavi beremo v rubriki »Iz umetniškega sveta« glasove beneksijske tiska, nakar sledi kronika ljubljanskega umetniškega življenja s poročili o posameznih razstavah. Dalje so tu natisnjeni vesti o raznih umetniških dogodkih in obletnicah onkraj meja. Kakor v prejšnjih številkih, je tudi v tej mnogo poročil o novih knjižah. Ocenjuje so knjige: Narodopisje Slovenec; Srao, Črna republika; Balantič, V ognju groze plapolam; Jacobsen, Marija Grubbejeva; V. Beličič, Četminov grm; Sarabon, Boleča; Zupanc, Velikan Nenasi; Geve, Proste stvari; Welz, Na zlatem severu; Tavcar, Cvetje v jeseni; Gradnik, Pojoča kri; Wester, Iz domovine in tujine; Rudan, Argonavti; Adamič, Sola v predmestju. Večino ocen je prispeval Marij Skalan, dve sta iz peresa A. Debeljaka, ena pa ima podpis J. C. Oblaka. Vmes go ilustracije Mhe Maleša (Norimberska ulica, Ljubljanska ulica), Vlad. Lamuta (Motiv z dežele) Nik. Omerca, Maksima Sedeja, Franceta Kralja (vse tri iz knjige »Velikan Nenasi«), dalje primer Debenjakove knjižne ilustracije, Podrekarjeve karikature (Pesnik Pavel Karlin), Mateja Sternena lastna podoba in fotografija Ferda Vesela.

Priloga »Ziva knjiga«, ki izpopolnjuje in delno tudi nadomešča naš revnistiški, je posvečena poeziji. Tu je ponatisnjen iz Gradnikove nove zbirke balada »Pogreb na Rabu«, dalje so tu Pavla Karlina štirinatisnjen s skupnim naslovom »Podoba«, podte tri nove pesmi Cvetka Golarja, Iva Peruzzija »Jutrnica na Srednjem vrhu«, Marija Skalan »Balada« in »Novostena žena« ter še omenjeni prev

Nepremičninski trg v avgustu

Ljubljana, 29. septembra.

V avgustu so v zemljiškoknjižnem uradu na okrajnem sodišču vpisali naslednje spremembe na nepremičninski lastnini v Ljubljani in okolici:

Andrej Primar, posestnik v Spodnji Zadobrovi, je prodal Ivanu Zleju, posestniku v isti vasi, dve gozdni parceli v kat. občini Zadobrovi: v skupni izmeri 4874 m² za 30.000 lir.

Tvrđka I. Knez, komandant družba na Gosposvetski cesti, je prodala Vinku Konjarju, stavbenemu poslovođu v Podlimbarškega ulici, travniško parcelo v kat. obč. Sp. Šiški v izmeri 811 m² za 81.000 lir. Ta je isto parcelo za isto ceno prodal Justinu Čiuhovi, trgovčevu iz c. Gregorčičeve ulice.

Jernej Hribar, posestnik v Slapah, je prodal svojemu zetu Francu Černetu, mizarskemu pomočniku, in svoji hčeri Jeri Černetovi njivsko parcelo v izmeri 517 m² za 3000 lir.

Adolf Pust, posestnik in tesar v Mokronoški ulici, je prodal Izidorju Zupanu, železniškemu spretniku, in Pavlu Zupanu, poštnemu uradniku na Sv. Petra cesti, travniško parcelo v kat. obč. Karlovskem predmestju v izmeri 1094 m² za 32.820 lir.

Vinko Kosir, referent Pokojniskega zavoda s Tržaške ceste, in Cecilija Kosirjeva, zasebnica iz Rožne doline, Cesta XVII, sta prodala Juliju Mazeletu, trgovcu iz Gradaca v Beli Krajini, sedaj stanujočemu na Resljevi cesti, vrtno parcelo v kat. obč. Sv. Petra predmestju v izmeri 930 m² za 70 tisoč lir.

Franc Perhavec, posestnik v Oražmo-vi ulici, je prodal Vladimirju Samojlovu, posestniku na Aljaževi cesti, njivsko parcelo v kat. obč. Štepanji vasi v izmeri 296 m² za 11.000 lir.

Franc Žitnik, posestnik v Štepanji vasi, je prodal Vladimirju Samojlovu, posestniku na Aljaževi ulici, njivsko parcelo v kat.

občini Štepanji vasi v izmeri 360 m² za 14.000 lir.

Lovrenc Zorc, posestnik v Vevčah, je prodal Gabrijele Plantariču, trgovskemu sodrniku na Večni poti, in njegovi ženi Ili Plantaričevi njivsko parcelo v kat. obč. Viču v izmeri 643 m² za 32.150 lir.

Stanislav Vrhovec, posestnik na Vrhovcih, je prodal Justinu Treco, zasebniku iz Groharjeve ulice, gozdno parcelo v kat. občini Sujici v izmeri 750 m² za 40.890 lir.

Marko Kranjc, posestnik na Sv. Petra cesti, je prodal Cirilu Kregarju, trgovcu v Medvedovi ulici, travniško parcelo v kat. občini Viču v izmeri 511 m² za 140.000 lir.

Tvrđka I. Knez, komand. družba na Gosposvetski cesti, je prodala Pavlu Ciglarjevi, posestniku na Celovski cesti, travniško parcelo v kat. obč. Spodnji Šiški v izmeri 804 m² za 96.480 lir.

Ivan Krmeč, soposestnik v Vevčah, sedaj v Devici Mariji v Polju, in njegova žena Franciska sta prodala Juditi Učakarjevi, zasebnici v Dev. Mar. v Polju, njivsko parcelo in šupo v kat. obč. Slapah za 65.250 lir.

Leopold Keber, strojevođa v pokroju v Zgornji Zadobrovi, je prodal Josipu Pečarju, mizarskemu mojstru v Dev. Mar. v Polju, njivsko parcelo v kat. obč. Zadobrovi v izmeri 100 m² za 2000 lir.

Marija Cundrova, posestnica v Stožičah, je prodala Francu Megliču, delovodji iz Kadnikovcve ulice, njivsko parcelo v kat. obč. Brinju v izmeri 432 m² za 32.400 lir.

Franc Oven, posestnik v Podsmreki, je prodal Janezu Kozjaku, posestniku in mizarju z Polhovca Gradca, travniško parcelo v kat. obč. Podsmreki za 1140 lir.

Franc Oven, posestnik v Podsmreki, je prodal Mariji Pribilovi, služkinji v Kozarjah pri Ljubljani, travniško in njivsko parcelo v kat. obč. Podsmreki za 1520 lir.

Ana Severjeva, posestnica v Jarsah, je prodala Ivanu Zleju, posestniku v Sp. Zadobrovi, njivsko parcelo v kat. obč. Mostah v izmeri 993 m² za 24.895 lir.

Z Gorenjskega

Odlikovanje žrtve letalskih napadov. V dvorani celovške trgovske zbornice je bila v torek zvečer lepa svečanost, h kateri so prišli predstavniki vojaških in civilnih oblastev. Z odlikovanjem za ranjenost so bili odlikovani poškodovanci, ki jih je prizadel letalski napad na Celovec 16. januarja. Po uvodnih pesnih dekliškega zbora je spregovoril celovški okrajni vodja dr. Pototschnig. Po navduševalnih besedah je poročal o svojih obiskih pri ranjenih takoj po letalskem napadu. Naj si je marsikateri žrtve bila telesno hudo prizadeta, vendar ni bil noben ranjenec duševno poškodovan. Takošno zadržanje pa je odločilno, zato lahko vsak ranjenec v domovini nosi odlikovanje enako pomnoško kakor vojak na fronti. Politijski ravnanje je nato odlikoval 35 žen in moških, ki so bili posebno hudo poškodovani. Nadaljnjih 31 Celovčanov, ki so med tem že menjali bivaliče in še 15 drugih ranjenecv iz raznih koroških krajev, ki so bili pri prvem letalskem napadu na Celovec oškodovani, je prejel odlikovanje po pošti. Svečanost je bila zaključena s himnami.

O prehodu iz poletnega v normalni čas poročajo celovški dnevniki: 2. oktobra bomo pomaknili uro ob 3. zjutraj za eno uro nazaj. Na ta način se torej zdi, da imamo dvojno uro od 2. do 3. Za razliko bo prva označena z 2 A 00 — 2 A 59, druga pa z 2 B 00 — 2 B 59. V železniškem prometu se zimski čas uveljavlja s tem, da bodo imeli vlaki, ki odpeljujejo 1. oktobra in prispejo na kraj namembne 2. oktobra, eno uro odveč. Da ne bo treba izdati posebnih voznišnih redov, bodo vsi nočni vlaki na tistem kolodvoru, kamor prispejo v času od 2 A 00 do 2 B 00, imeli eno uro postanka. S tem bo doseženo, da bodo ti vlaki na vseh onih kolodvorih, kamor morajo po voznom redu prispeti pred 2. uro ali po 3. uri, prispeli ali odpeljali natančno po voznom redu. Pri vlakih, ki odpeljujejo med 2. in 3. uro, se mora potnik ravnati po uri 2 A.

Zetvena zahvalna svečanost celovškega okraja bo v nedeljo, 1. oktobra v Grabštanju. Ze pred dvema letoma je bila enaka svečanost v tem kraju, lani pa so jo praznovali pri vojvodskem prestolu na Gosposvetskem polju. Središče letošnje svečanosti bo govor celovškega okrajnega vodje dr. Pototschniga. Delovni obvezniki, dekleta in mladeniči bodo skromno svečano polepšali s petjem, zaslužni kmetje in delavci pa bodo posebno počaščeni.

Okrajna komisija v Celovcu, ki ima nalogo preučevanja vprašanja za izvedbo totalne vojne, je na svoji zadnji seji pri okrajnem vodstvu premotirala vsa področja in obrate, da preveri, v koliko je njihovo obratovanje potrebno v sedanji vojni. Komisija tudi razmotriva, kako naj se delovne moči primerno razmestijo. Celovški dnevnik pripominja k temu: Marsikateremu rojaku se ta ali oni ukrep zdaj morda trdi, vendar je treba doprinesiti žrtve, imajo vedno pred seboj večje in višje cilje. Nasprotni orjaškemu delu, ki ga terja vojna, zbledijo vsa druga vprašanja. Vse nade, želje in načrti bi morali ostati teorija, ako ne bi uspelo, da vojno uspešno končamo. Zato v totalni vojni postavljamo ob stren vse, kar ne služi neposredno zmagi, in na ta način dobivamo moč, da si lahko krčimo pot v bodočnost.

V Gornjem Dravogradu na Koroškem je na skupščini v polno zasedeni poštni dvorani govoril član stranke Breiner. Spomnil je poslušalce na to, kako je bilo pred priključkom, in pojasnjeval zakaj mora Führer voditi sedanjo vojno. Na koncu je dejal, da je Führer še vedno obvladal vsak položaj in da bo pravilno ravnal tudi zdaj. Vojna pošta št. 08.000. Kakor znano, lahko nemški rojaki pošiljajo na ta naslov najrazličnejše predloge, ki kakorkoli pripomorejo k izboljšanju stanja, k novim tehničnim, gospodarskim in upravnim ukrepom. Centrala je v Berlinu, podružnice pa so v posameznih okrožjih, med drugim tudi v Celovcu. »Kärntner Zeitung« opisuje obisk v tem uradu, kamor prihajajo dnevno številna pisma z najrazličnejšimi predlogi. Ljudje opisujejo lastne izkušnje, drugi pa se stavljajo prostovoljno na razpolago, da bi kakorkoli koristili domovini. Tudi nežni spol je v velikem številu udeležen s svojimi zanimivimi predlogi.

Zajtrkovanje v glavnih dveh celovških kavarnah se zdaj pričena zaradi zgodnjega dela ob 6. zjutraj. V vseh drugih kavarnah na najpomnejše ob pol 7.

Planinski domovi v vseh alpskih krajih se zapirajo. Nekateri bodo oskrbovani še to nedeljo, potem pa bo na planinah zavladal zimski počitek.

Klavirski koncert v Beljaku je priredil vodja odnotne okrajne glasbene šole Tony Riener. Doma je iz Porenja in se je prejšnje čase uveljavil v Kölnu, zdaj pa je med Beljačani že dobro znan. Ta koncert je bil prvi med letošnjimi prireditvami, na katerih bodo nastopali domači umetniki, ki so v koroških krajih v civilni ali vojni službi.

Strokovno šolanje v Velikovu. Zadnjič je bil v Velikovu tečaj za vajence, ki bodo v kratkem opravili pomočniški izpit. Okrajni načelnik Schuling je ob zaključku tečaja izrazil nado, da je ta tečaj po svoje pripomogel, da bo obrtniki in trgovski narasčaji v teh časih preizkušnje ohranili čvrsto zavest, da je treba na delovnih toriščih zvesto služiti domovini.

Gojitev zdravilnih in dišavnih rastlin. Celovški dnevnik ugotavlja, da se je zaradi pomanjkanja tropičnih dišav in posameznih tujih zdravilnih rastlin potreba po domačih rastlinah te vrste izredno povečala. Prihodnje leto bo zato cela vrsta vrtnarjev dolžna gojiti domače zdravilne in dišavne rastline. Pri tem bodo prišle v poštev zlasti cvetlične vrtnarije.

Koroški živinorejci so priredili 22. plemeniti sejem, na katerega je bilo prignanih 113 bikcev in 74 krav. Prignana je bila tudi lepa živina iz sosednjih gornjestaških okrajev.

Deset vrst hrusk na enem drevesu. Na nekem vrtu v Tršici stoji stara hruska, na katero je sadjar svoj čas vcepil 10 vrst hrusk. Drevo rodi vsako leto od zgodnjega poletja do pozne jeseni.

Prometna nesreča se je primerila v ponedeljek dopoldne pri Celovcu. Trčila sta dva tramvaja. Gospa Ana Bartolova iz Celovca in štabna pomočnica Roza Šantlova sta bili poškodovani in so ju prepeljali v celovško bolnišnico. — Tam se zdravi tudi bajtarica Smolnikova iz Vinje gore, ki je prišla z roko v mlatilnico. Palec ji je odsekalo, roko pa ima močno zmehčano.

Nesreče. V celovški bolnišnici so pred dnevi sprejeli tiskalo Uršulo Goričnikovo, ki je pri obesanju perila padla in si zlomila desno podlaktico ter poljsko delavko Ano Makula, ki je na cesti padla in si zlomila levo nogo.

Iz Gorice

Goriška jesen. V »Goriškem listu« št. 41 je zelo lepo opisana goriška jesen. »Skrivaj se je prikradla jesen tudi v sončno Goriško« — tako piše sotrudnica lista — »kjer so poletja v primeri z drugimi kraji daljša in toplejša. Pa ni prišla sama. S seboj je privedla celo vrsto velikih umetnikov, odkazala vsakemu svoje delo, sama pa odhitela dalje, proti jugu. In v prostem času, ko hodimo na sprehod, lahko opazujemo delo njenih umetnikov. Kako lepo so porbarvali jesensko cvetje, a letno se mu je moralo žalostno umakniti. Tu in tam še dehtijo v cvetličnjaku samotna vrtnica. Njene cvetne listi so že kar premešali, zelene liste pa je porbarval čopci jesenskih slikarjev z rumenkasto in rjavkasto barvo. Grmičevje nageljnovo si ni pomagelo niti z dežnico in rdeči in beli cvetovi prosijo vrtnarja, da bi jih čimprej porcaz. Cvetje aster se je nekoliko zgostilo, cvetne listi se zaradi mraza privijajo drug drugega. Temni zeleni lističi, ki se drže drobnih stebel, ne rastejo več. Tiho in mirno čakajo smrti. Toda jesen sama pa je v toplih gredah vrtnarjev zbudila popje krizantem, ki se veselo smrti drugega cvetja, saj njim prinese življenje. In koliko je dreves, ki že občutijo neke začetke jeseni, pač pa pravno jesen. Pogledimo le mestne drevesne nasade. Na Korzu imamo dva prav lepa parka, prvi je blizu pošte, drugi pa nekaj sto metrov pred glavno postajo. Kako lepo se spreminja rdeča barva okrasnih dreves in se preliva v solnčni luči! In med okrasnim grmičevjem se že umika zelena barva rumeni in žoltorjedi; povsod lahko vidimo zanimivo igranje jesenske narave.«

Na Goriškem so naši ljudje — tako izvaža »Goriški list« št. 40 — klicali na pomoč od psov. Rabili smo bivšo goriško inteligenco in zlasti ono mlajšo, ki je po poreklu iz naših krajev, pa se je že rodila drugod. Le malo se jih je odzvalo, le malo jih je zapustilo polne egiptovske, redi ljubljanske lonce, dočim so imeli prej polna usta besed za »neodrešene« brate. Prišlo je na Goriško mnogo idealnih moč in fantov,

ki so prevzeli svoje naloge resno in s velikim idealizmom. Te vidimo še vedno na Goriškem, s kako vnueno se trudijo za prosvetni dvig, za razčiščenje pojmov med slovenskim in goriškim prebivalstvom, pa tudi v obrambo našega ljudstva pred gozdniimi tolavci in drugimi našimi nasprotniki. Žal pa je prišlo vmes tudi nekaj takih, ki se jim je zdelo Goriška kot nekakšna nova Amerika, mesto Gorica pa kot ena sama promenada, kjer bodo mogli do mile volje promenirati in se vaditi v družabnosti, kadar pa bi bilo treba prijeti za resno delo, bi se pa znali že kako umakniti. Žal nam je, da je prišlo na Goriško mnogo takih tipov, ki nam niso nič koristili. Kdor je prišel na Goriško ali kdor se je izmed domaćinov prišel letos javno udeleževati v slovenskem življenju zgolj zaradi gmočnega dobička, radi ugodnejšega življenja, zaradi lepih oči tega ali onega, ta se je v uri očiščevanja izkazal za plevel in je že odletel. Misli, da reši svojo kožo, ako jo popiha — po njegovem mnenju v bolj varno Ljubljano. Tukaj v Gorici smo ostali in hvala Bogu dosti nas je še in nas je večina, ki smo delo za naše ljudstvo razumeli resno. Naša ladja morda res pluje med črmi in morda ji res grozi nevarnost, toda lažje bo sedaj plula, ker so jo zapustili stepi pasazirji in ker so pobegnile podgane, tudi ves nepotreben tvor smo že zmetali raz krov.«

Pokrajinski delovni urad v Gorici išče za takojšnje namestitve v nemških vojaških ter civilnih zavodih več kuharic, pomožnih kuharic, natakaric ter kuhinjskega pomožnega osebja.

Ljudsko gibanje. Dne 22. septembra sta bili v Gorici 2 rojstva in 3 smrtni primeri. Dne 21. septembra pa 4 rojstva in 5 smrtnih primerov.

Avto so odpejali. Industrijec Tedeschi je bil med letalskim alarmom zatekel v zaklonišče. Ob koncu alarma ni bilo več avtomobila pred zakloniščem. Odpejali so mu ga. Oškodovanec je za nad 90.000 lir. Goriška policija poizveduje za krivici.

Kolesa izginjajo. V zadnjem času se v Gorici zopet zelo množijo tatvine koles. Kolo je bilo ukradeno 33letnemu kovaču B. Driusu iz Krmina, 31letnemu Jožetu Orzanu iz Moše, 33letni gospodinjini Antoniji Maver iz Tvorniške ulice, 29letni gospodinjini Mariji Meliani, ki je bila okradena v St. Petru, 32letni gospodinjini Angeli Pavlin iz Ločnika in 38letni gospodinjini Mariji Černe z Verdejevega Korza, ki je bila okradena v Sovodnjem.

Okradeni meščani in okoličani. 19letna kmetica Jerica Reščić iz Šempetra je prišla po opravih v mesto. Pustila je kolo pred neko hišo. Ko se je vrnila, ga ni bilo več. Slično doživljaja je imel tudi 11letni Natko Čof iz Vrtoljbe. Stopil je v neko trafiko na Tržaški ulici, med tem pa so mu kolo odpejali. 27letna učiteljica Silva Čad iz ulice Aostskega vojvode 107 se je mudila v neki štandreški mlekarici. Kolo je pustila na dvorišču, od koder so ji ga ukradli. 21letna kmetica Stanislava Susič iz Grgarja je prišla nakupovat v mesto. Med letalskim alarmom se je zatekla v neko zaklonišče, kjer ji je drzen žepar izmaknil 9 živilskih nakaznic. V nekem baru v Cariducjevi ulici pa je izgnila 33letnemu bančnemu uradniku Virgilju Zottiju listnico, v kateri je bilo nekaj gotovine ter osebni dokumenti. Goriška policija je glede vseh primerov uvedla preiskavo.

Ustreljeni so službenca ter odnesli tri pisalne stroje. Se neizsledeni zlikovci so se pripeljali z avtomobilom pred goriški državni tehnični urad v ulici Angiolina 32. S samokresom v rokah so ustrelili službenca Janeza Cicatro ter odnesli tri pisalne stroje, vredne 60.000 lir. Tatinski zlikovcem so že za petami.

Iz Hrvatske

Imenovanje generala Sabljaka. Poglavinik je imenoval generala Adolfa Sabljaka, poveljnika obalnega oddelka Neretva za po-verjenika glavnega ravnanstva za javni red in varnost. General Adolf Sabljak je bil dolgo prvi adjutant na dvoru Poglavnika Nezavisne Države Hrvatske.

Odlikovanje ustaškega častnika. Poglavinik je zaradi izrednih zaslug med drugim odlikoval majorja Alojza Tavčarja z železnim deteljcem IV. stopnje s hrastovimi vejicami.

Gradnja hiš za oškodovance po letalskih napadih v Osijeku. Iz Zagreba poročajo, da so Osječani, ki so že dvakrat doživeli strašni letalski napad, pokazali veliko usmiljenje do svojih oškodovanih sosesčanov, ki so ostali brez strehe. Med seboj so nabrali 80 milijonov kun, 7 vagonov živil, 2 vagona na kuhinjske posode in mnogo oblačil. V sodelovanju s predstavniki državnih oblastev so takoj pričeli z gradnjo malih hišic za brezdomce. Mestna občina je dala v ta namen zemljišče brezplačno na razpolago. Izmed hišic, ki jih nameravajo zgraditi 100, so tri že izgotovljene. Imajo po dve male sobice s kuhinjo. Dolge so 7 metrov. Hišice grade po vzoru podobnih zasilnih stanovanj v Nemčiji.

Javno protiletalsko svarilo

Višji SS in policijski vodja v obrambnem okrožju XVIII. odreja: Z dnem 27. 9. 1944. od 8. ure dalje se uvaža za mesto Ljubljano svarilni znak »Javno protiletalsko svarilo«. Ta znak obstoja iz 3 sledečih 15 sekund trajajočih zvokov siren, ki se preklinjajo s 5 sekund trajajočimi presledki.

Svarilni znak »protiletalsko svarilo« se daje v bodoče z 1 minuto trajajočim, narasčajočim in pojemajočim zvokom siren. Znak »prestanek nevarnosti« obstoja iz 2 minute trajajočega nepretrganega tuljenja siren.

Pri znaku »javno protiletalsko svarilo« se redno poslovanje nadaljuje. Električna cestna železnica obratuje dalje. Prebivalstvu je prepuščeno v prosto prenojo, če se hoče ravnati po protiletalskih zaščitnih navodilih, ki so obvezni za čas »protiletalskega alarma«, priporoča pa se, da se vsak poda v zaklonišče, čim se ugotovi približevanje sovražnih letal. V času, ko je predlagana zatamnitev, se takoj ukinejo vse predlasev glede zatamnitev in električna cestna železnica mora ustaviti obratovanje.

Upoštevati se mora, da lahko znaku za »javno protiletalsko svarilo« sledi neposredno tudi znak za »protiletalski alarm«.

Znaku za »prestanek nevarnosti« se mora re dati predhodno tudi znak za »prestanek protiletalskega svarila«, ki obstoja tudi iz 3 sledečih 15 sekund trajajočih zvokov siren z vsakokratnim presledkom 5 sekund.

Patriotstvo in „kolaboracija“

Pod tem naslovom priobčuje »Družinski tednik« v svoji zadnji številki v sredi z nedeljskim govorom g. predsednika Rupnika jednat uvodnik, ki zasluži kar največjo pozornost. Članek navezuje na one odstavke v predsednikovih izjavah, v katerih je bilo pričazano, kako odlošilo je bilo za slovensko ljudstvo, da ga je v njegovi usodni uri sprejela v svojo zaščito Nemčija. Na nasoren način je predložil uvodnik vsakomur, kdor zna in si upa samostojno misliti, kako je vedno protikomunistični tabor s prezidentom Rupnikom na čelu opravljal in še vedno opravlja resnično narodno delo in kako nepojmljiva je zaslepljenost komunističnih podpornikov in simpatizerjev. Uvodnik se glasi:

Ko smo pred tremi leti in pol šli za »zaveznike« v klanico in so Nemci in Italijani, Madžari in Bolgari razkosali našo nesrečno državo, kdo nas je hujskal, naj se z golemi rokami postavimo okupatorjem po robu, ne glede na to, ali bo ves naš narod iztrebljen ali ne? In kdo je slavil Moskvo kot našo prijateljico, čeprav je — edina med vesilami! — ko se še ni bilo prav posušilo črnilo jugoslovansko-ovrjet-ske prijateljske pogodbe, izgnala našega poslanika in nam začela z bratomorno državljansko vojno desetletni narod in razkrajati domovino?

Slovenski patrioti. Ko so nam Nemci kot nasprotniki zombardirali državno prestolnico, kdo je najglasneje proglasil to vojno dejanje za barbarstvo? In ko so nam tri leta pozneje angloameričani kot »zavezniki« zmasakrirali Beograd, da prisilijo kralja v mežalianso s krvnikom našega naroda, cerkvenim tetom in sovjetskimi maršalom Josipom Brozom — kdo ni našel tedaj niti besedice zgražanja nad tem »gentleman-skim« početjem?

Slovenski patriote. Ko slovenski komunist ubija svoje rojake, kdo zmiguje nebržito z rameni, češ, morajo že biti krivi? Ko slovenski protikomunist vrne banditu milo za drago, kdo pomiluje »nedolžne« žrtve bratomornega divjanja izdajalskih švabobrancev?

Slovenski patriote. Ko je pred letom dni potekel famozni štirinajstednevni rok, v katerem so bili samozvani ljubljanski »voditelji« slovenskega naroda napovedali, da bodo znamenito prišli na belci v našo prestolnico, so se namesto »vostoboditeljev« jele zgrinjati v Ljubljano trume od njih izpropanih, bosih in lačnih dolenskih beguncem. Kdo jih je oblekel in nasitil in spravil vsaj za sło pod streho?

Slovenski kolaboracionisti. Ko so se po razsulu dične savajske vojske hrabri badoljci zvezali s svojimi naravnimi zavezniki, našimi legendarnimi rdečimi »vostoboditelji«, in družno z njimi nadljevali trebjenje »lovenstva« — kdo je tedaj med nami imel pogum nastopiti proti našemu zaklete-

mu sovražniku in ga pomagal nagnati, od koder je prišel?

Slovenski kolaboracionisti. Ko je po izdajstvu kraljevske Italije nastal kaos tudi pri nas in se je bilo bati, da se bo vsa slovenska dežela izpremenila v eno samo pogorišče in pokopališče — kdo med nami je prvi pomislil na to, da je rešitev slovenstva v domobranskih rokah?

Slovenski kolaboracionisti. V času, ko se Kuharij in Furlani in Pobonaji, sami »neomadeževani« moralni in nacionalni značaji, cede daleč od trpečega naroda od poceni rodoljubnih fraz in suženjske uslužnosti do svojih krivonosih gospodarjev; v času, ko je slednja slovenska beseda iz londonskega, moskovskega in tifiškega radia novejši v mučniško telo na krž razpetega slovenstva — kdo živi v tem času sredi svojega naroda in mu kljub samotnosti in grožnjami pomaga z dejanji, ne s herojskimi besedami, prenašati njegov krž?

Prezident general Rupnik. Kmalu po angloameričkem vkorakanju v Belgijo se je pripeljal v Bruselj predsednik belgijske emigrantske vlade Pierlot. Ena od prvih njegovih izjav na belgijskih tleh je bila tale: Kadar bo vsa dežela v naših rokah, se konča moje poslanstvo. Takrat bo sestavljal belgijsko vlado eden od tistih politikov, ki so v najhujših trenutkih svojega naroda ostali z njim in mu pomagali prestajati dobo zasedbe.

Te vrstice niso namenjene Vam, gospod prezident. Vam, ki ste v najtežjih časih naše zgodovine pomagali reševati slovenski narod, ni treba razlagati, da je »patriot« in »patriot dvojce; tud ne potrebujete pojasnila, kakšna je razlika med Belgijci, ki jih ni cela štiri leta doma nihče »osvobajal« in Slovenci, ki smo od ssemga domačega »osvobajanja« obubožali in malone izkrmavali. Vam naj pa veljajo besede vseh onih Slovencev, ki smo iz predvojne dobe ohranili v svojem srcu patriotstvo brez narekovajev:

Hvala Vam, gospod prezident, za Vašo nesebično delo v službi slovenskega naroda — hvala vam v imenu njih, ki pridejo za nami: zdravejših in hvalnejših potomcev izkrmavljenega in razdvojenega rodu.

SPORT

Ljubljana — Mladika

bosta tvorila jedro nedeljskega sporeda na zelenem polju

Domače tekmovalce na zelenem polju, ki potreba letos ne v borbi za točke in naslove, temveč v znamenju pričakovanih, kako bo razdeljenih onih 25 nogometnih žog, s katerimi je Mergenthalerjeva tovarna razveselila aktivne domače pristaše nogometne sporta, se je palogama le razmahnilo. Res je, da od nedelje do nedelje srečujemo na tekмах skoraj zmerom iste igralce in so možnosti burnih senzacij in velikih užikov po stopnji in stanju sedanjega nogometa v Ljubljani bolj kakor skromne, je vendar v vsakem aktivnem sportniku in v vsakem sportnem prijatelju toliko duha za uveljavljenje in doseganje najboljšega uspeha, da sčasoma še tako poznana konkurenca »prime« še tako hladnega opazovalca. Tako nekako se je tudi to edino sportno tekmovalce letošnje sezone dokopalo do razmeroma dobrega odmeva.

Jutrišnja nedelja bo v tej konkurenci že tretja zaporedna in tako se deloma že odražajo obisi najboljših, boljših in slabših med nastopajočimi, obenem pa je vsak nastop vsakega izmed udeležencev odločilnejši za doseganje cilja. Popoln pregled udeležencev je trenutno otežčen zaradi tega, ker se je moštvo Hermes baš v teh dnevih ponudila priložnost za dvojce gostovanj izven doma — eno tekmo pa bodo Hermesžani z nasprotnikom s Koroške igrali tudi doma — tako da so njegove tekme zaenkrat odgojene na poznejši čas in je treba s podrobnejšo sodbjo o verjetni razdelitvi nagrad v žogah počakati še nekaj člih tednov. Med tem bodo seveda ostali kandidati nadaljevali tekmovalce in to nedeljo so izmed starejših na vrsti štirje, izmed juniorskih moštev pa šest prijavljenih.

V seniorski skupini se bosta predstavila jutri dva zanimiva para. Kot prva bosta nastopila oba slabša nasprotnika iz te konkurenice, in sicer Vič in Zabjak, ki bosta v medsebojnem srečanju morala obratovati za eno izmed razpoložljivih mest, in sicer verjetno samo za zadnje ali predzadnje. Ta zavest jima bo gotovo poglavalna vse sile v noge in že zato je jamstva dovolj, da bo ta tekma ena najbolj živahnih na tem turnirju. V drugi tekmi bo Ljubljana začela na kombiniranenajstorico Mladike in Korotana. Razlika »na papirju« med tema dvema nasprotnikoma je gotovo tako velika, da danes o verjetnem zmagovalcu ali poražencu skoraj ni vredno razpravljati z velikimi vprašaji. Da bo Ljubljana dobila tudi to svojo drugo tekmo, skoraj ni dvoma, videti in počakati je treba samo, kako se bo Mladika postavila v bran in ali je lep napredek, ki smo ga prav pri njej opazili v zadnjih 14 dnevih najbolj očitno, že toliko trden, da bo prišel tudi v jutrišnji tekmi do veljave.

Juniorski pari so razdeljeni med naslednjih 6 udeležencev: Hermes in Vič, Korotan in Zabjak ter Mladiko in Ljubljano. Najbolj zanimivo bo med temi dvoboji med Mladiko in Ljubljano, med katerima je treba zelo verjetno računati tudi na najboljšo naraščajočo moštvo med udeleženci tega turnirja, ali recimo med vsemi ljubljanskimi mladimi nogometaši.

Podrobni razpored nedeljskega tekmovalstva je določen takole: ob 9.30: Hermes jun. — Vič jun. in ob 10.30: Korotan jun. — Zabjak jun.; ob 13.45: Mladika jun. — Ljubljana jun.; ob 14.45: Zabjak — Vič in ob 16.45: Mladika — Ljubljana.

Vse tekme bodo na igrišču Ljubljane ob Dunajski cesti.

SK Zabjak. — Mladina naj bo jutri v nedeljo ob 10. na igrišču SK Ljubljane za tekmo s Korotanom. Jereb sigurno. I. moštvo naj bo ob 14. na istem igrišču za tekmo proti Viču. Pozivam vse, naj ne zamujajo! Načelnik.

Po nogometnih igriščih drugod